ЗАҢДЫ ТҰЛҒАЛАР АССОЦИАЦИЯСЫ
АССОЦИАЦИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ
СЫР ТАБИҒАТЫ

СЫР ТАБИҒАТЫ

ҚОҒАМДЫҚ - ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ГАЗЕТ ОБЩЕСТВЕННО - ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

2013 жылдан бастап шығады ● Апта сайын жарық көреді ● E-mail: syr.tabigaty@gmail.com ● www.syrtabigaty.kz

12+ №33(511)
17 қыркүйек сентября september 2025
Сәрсенбі • Среда • Wednesday

ҚЫЗЫЛОРДАДА РҰҚСАТСЫЗ ҚОҚЫС ТАСТАЛҒАН ОРЫНДАР САНЫ 5 ЕСЕ АЗАЙДЫ

Экология және табиғи ресурстар министрлігі мен «Қазақстан Ғарыш сапары» АҚ арасындағы меморандум аясында Қызылорда облысында космостық түсірілім арқылы рұқсатсыз қоқыс орындарын анықтау және тазарту жұмысы жалғасын тауып келеді.

Облыстық Экология департаментінен мәлімдегендей, 2018 жылдан бастап «Қазақстан Ғарыш сапары» ұлттық компаниясының космостық түсірілімі нәтижесінде рұқсатсыз қоқыс орындары 5 есе азайды.

– Биыл 9 айда ғарыштық мониторинг арқылы рұқсатсыз қалдық төгілген 113 орын анықталды. Оны 100%-ға тазарту арқылы өніріміз республикада 1-орынға шықты. Қызылорда қаласының 50 шақырымдық радиусы аумағында 2018 жылы – 240, 2019 жылы – 228, 2020 жылы – 136, 2021 жылы – 105, 2022 жылы 99 орын анықталды. Ал 2023 жылы 74, былтыр 120 орынға рұқсатсыз қалдық тасталғаны белгілі болды, - делінген хабарламада.

Департамент мамандары көрсеткіш жылдан-жылға азайып келе жатқанымен халықтың үйреншікті аландарға қоқыс тастауы тыйылмай тұрғанын атап өтті. Айта кетейік, осындай аландар санын азайту мақсатында облыс әкімінің қаулысымен 2015-2016 жылдар аралығында 145 елді мекенде тұрмыстық қатты қалдық полигондарын салу үшін жалпы аумағы 402 гектар жер учаскелері берілген.

Еске салсақ, елімізде жыл сайын 4,5 млн тоннадан астам коммуналдық қалдық жиналады, ал оларды қайта өңдеу деңгейі өткен жылы 25,8% болды.

Н.Саниязова, inform.kz материалдар бойынша, фото: freepik.

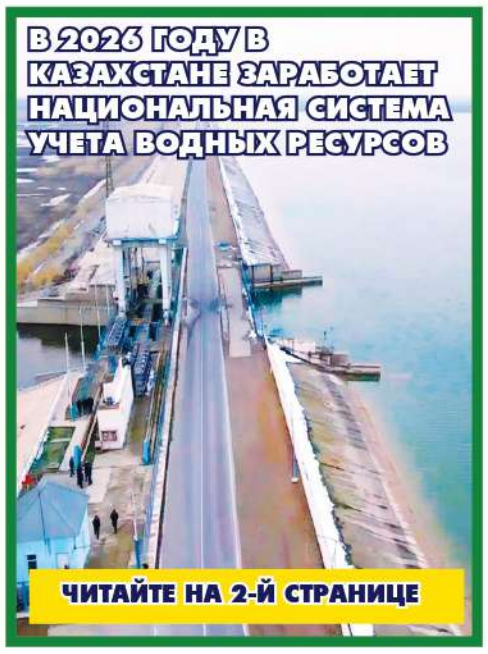

В КАЗАХСТАНЕ РАЗРАБОТАЛИ МЕТОД УЛАВЛИВАНИЯ УГЛЕКИСЛОГО ГАЗА ИЗ ВОЗДУХА

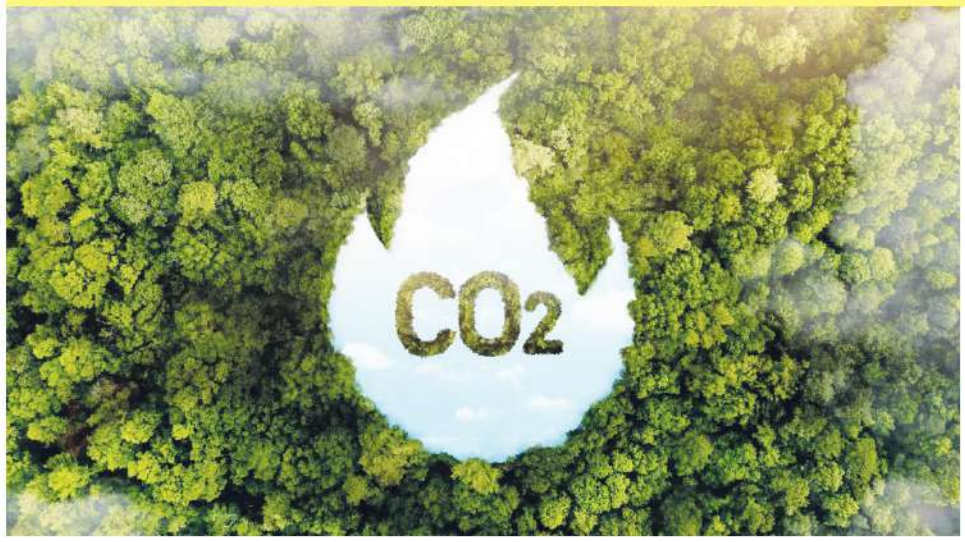

Ученые Школы горного дела и наук о Земле Назарбаев Университета под руководством ассистент-профессора Махмуда Лейла разработали способ промышленного применения природного механизма улавливания углекислого газа, передает корреспондент агентства Kazinform. Их научное открытие было опубликовано в одном из самых авторитетных международных журналов - Nature Scientific Reports.

Испокон веков горные породы обладали способностью впитывать углекислый газ из атмосферы и надежно «запечатывать» его, препятствуя его возвращению обратно в воздух. В результате такого взаимодействия углекислый газ связывается в твердой минеральной форме. Однако с наступлением индустриальных революций природное равновесие было нарушено: объемы выбросов парниковых газов выросли настолько, что планета больше не успевает поглощать их естественным путем.

Ученые нашли способ значительно ускорить этот природный процесс, превратив его в рабочую технологию, потенциально пригодную для масштабного применения.

Механизм «каменного плена» для углекислого газа.

В своей работе исследователи выбрали горные породы, содержащие большое количество железа и магния. Эти вещества при взаимодействии с углекислым газом вступают в химическую реакцию, в ходе которой под воздействием пониженной температуры и давления образуются устойчивые твердые минералы. В таком виде углекислый газ становится химически связанным и больше не может попасть обратно в атмосферу - он, по сути, запечатывается внутри «каменного панциря». Чтобы оценить, насколько можно ускорить этот процесс по сравнению с его естественным протеканием, ученые провели моделирование с использованием компьютерных технологий. Результаты показали, что уже в течение первой недели после начала реакции концентрация углекислого газа в смеси начинает меняться. А спустя три месяца вся смесь превращается в твердое минеральное вещество, и весь углекислый газ оказывается надежно захвачен.

В дальнейшем смоделированный процесс был воспроизведен в специально разработанном лабораторном реакторе, и на этот раз аналогичный результат был достигнут менее чем за месяц.

Экологическая польза и экономическая выгода

- Наше исследование имеет не только важное экологическое значение, но и практическую экономическую ценность. Минералы, в которых зафиксирован углекислый газ, можно использовать в качестве экологически чистых строительных и теплоизоляционных материалов, - поясняет ассистент-профессор Махмуд Лейла.

По ее словам, одна тонна таких карбонатных теплоизоляционных материалов на рынке может стоить до 25 тысяч долларов.

Что понадобилось для ускорения процесса?

Чтобы ускорить процесс минерализации углекислого газа, исследователи добавляли в смесь специальные катализаторы и химические компоненты, а также использовали измельченную горную породу. Ученые признают, что внедрение этой технологии в промышленность может оказаться затратным, поскольку требует значительных объемов воды и большого количества энергии.

- В рамках исследования мы также оцениваем, насколько различные источники воды могут быть оптимальными для реализации этого процесса. Кроме того, изучается возможность использования отходов ультрамафитовых пород - это горные породы с высоким содержанием железа и магния, - добавил Махмуд Лейла.

По словам авторов проекта, особенно большое количество горных пород, пригодных для безопасного улавливания углекислого газа, сосредоточено в Актюбинской и Карагандинской областях. Используя их, можно поглотить миллиарды тонн углекислого газа.

Ученые убеждены, что благодаря такому геологическому потенциалу Казахстан может стать ключевым региональным центром по безопасному хранению углекислого газа, что значительно укрепит позиции страны в международной экологической повестке.

Ранее мы сообщали о том, что инженер Анар Сандыгулова разработала инновационную методику реабилитации детей с аутизмом с помощью роботизированной терапии на базе искусственного интеллекта.

По материалам А.Эсеналиевой, inform.kz, фото: freepik.

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ КЫЗЫЛОРДА

Источник: gismeteo.kz

Долгосрочный прогноз погоды является ориентировочным и отражает только характер изменения погоды.

Ср., 17 сентября 2025	Чт., 18 сентября 2025	Пт., 19 сентября 2025	Сб., 20 сентября 2025	Вс., 21 сентября 2025	Пн., 22 сентября 2025	Вт., 23 сентября 2025
+21°C Облачно	+21°C Облачно	+23°C Ясно	+23°C Ясно	+25°C Малооблачно	+23°C Облачно	+23°C Малооблачно
⇒ 4 м/с З	2 м/с СЗ	3 м/с СВ	⇐ 6 м/с В	⇒ 4 м/с З	4 м/с ЮЗ	3 м/с ЮЗ
73% влажн.	89% влажн.	86% влажн.	67% влажн.	55% влажн.	64% влажн.	77% влажн.
752 мм рт.ст.	752 мм рт.ст.	753 мм рт.ст.	751 мм рт.ст.	745 мм рт.ст.	751 мм рт.ст.	755 мм рт.ст.
+9°C Облачно	+9°C Малооблачно	+9°C Ясно	+12°C Малооблачно	+15°C Малооблачно	+14°C Облачно	+13°C Малооблачно

"БЖЗҚ" АҚ-ДА (БЖЗҚ) "АШЫҚ ЕСІК КҮНІ": ҚР САЛЫҚ КОДЕКСІНДЕГІ БІРЖОЛҒЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ТӨЛЕМДЕРІНЕ САЛЫНАТЫН САЛЫҚҚА ҚАТЫСТЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ АЙТАМЫЗ, БЖЗҚ-НЫҢ ЦИФРЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРІМЕН ТАНЫСТЫРАМЫЗ

Халық арасында жүргізілетін ақпараттық-түсіндіру жұмысы аясында 2025 жылғы 24 қыркүйекте "БЖЗҚ" АҚ "ҚР Салық кодексіндегі біржолғы зейнетақы төлемдеріне салынатын салыққа қатысты өзгерістер. Цифрлық БЖЗҚ – салымшыларға ыңғайлы болу үшін" тақырыбында "Ашық есік күнін" өткізеді.

2025 жылғы 18 шілдеде мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының жаңа Салық кодексіне қол қойды. Онда БЖЗҚ-дан берілетін зейнетақы төлемдері, тұрғын үйге/емделуге біржолғы зейнетақы төлемдері (БЗТ) түріндегі кірістерді 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап жеке табыс салығынан (ЖТС) босату көзделген. Алайда, бұл өзгерістің Қазақстан Республикасының резиденті емес тұлғаларға БЖЗҚ-дан берілетін төлемдерге еш қатысы жоқ. Сондай-ақ, 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап өз пайдасына аударылған ерікті зейнетақы жарналары бойынша төлем көзінен салық салынуға жататын табыстан Салық кодексінде белгіленген шектерде қолданылатын салықтық шегерімдер де жойылады. Бұл ретте жұмыс берушінің Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына жұмысшының пайдасына аударған ерікті зейнетақы жарналары жеке тұлғаның табысы болып саналмайды (тіпісінше, жеке табыс салығы салынбайды), ал жұмыс беруші үшін бұл шығыстар корпоративтік табыс салығын есептеу кезінде шегерімге жатқызылады. Яғни бұл жағдайда салықтық жеңілдікті жұмысшы да, жұмыс беруші де пайдалана алады.

Ашық есік күнін өткізу кезінде БЖЗҚ салымшыларына 2026 жылғы 01 қаңтардан бастап күшіне енетін ҚР жаңа Салық кодексінің зейнетақы төлемдеріне қатысты негізгі ережелері туралы толығырақ ақпарат алуға, сондай-ақ БЖЗҚ-ның цифрлық форматта көрсетілетін қызметтерімен танысуға мүмкіндік беріледі.

Бұған қоса, қатысушылар Қазақстанның жинақтаушы зейнетақы жүйесі туралы барлық мәселелер бойынша білікті кеңес ала алады.

Кездесу онлайн-форматта өтетін болғандықтан, оған барлық ниет білдірушілердің қатысуына мүмкіндік беріледі. Іс-шара салымшыларға да, Қазақстанның жинақтаушы зейнетақы жүйесіне қатысты материалдар жариялауға тартылған журналистерге де пайдалы болады деп үміттенеміз.

Іс-шараға қатысу үшін тіркелу қажет.

Сілтеме бойынша өтуіңізді сұраймыз: https://enpf.webex.com/weblink/register/r99587e18df707fbee392b257394caf6c

Event-мәжіліс нөмірі: (2511 514 1742)

Event-мәжіліс паролі: (Qaz123)

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

«ДЕНЬ ОТКРЫТЫХ ДВЕРЕЙ» В АО «ЕНПФ»: РАЗЪЯСНЯЕМ ИЗМЕНЕНИЯ В НАЛОГОВОМ КОДЕКСЕ РК ПО НАЛОГООБЛОЖЕНИЮ ЕДИНОВРЕМЕННЫХ ПЕНСИОННЫХ ВЫПЛАТ, А ТАКЖЕ ЗНАКОМИМ С ЦИФРОВЫМИ УСЛУГАМИ ЕНПФ

В рамках информационно-разъяснительной работы среди населения 24 сентября 2025 года АО «ЕНПФ» проведет «День открытых дверей» на тему: «Изменения в Налоговом кодексе РК по налогообложению единовременных пенсионных выплат. Цифровой ЕНПФ, всё для удобства вкладчиков».

Как известно, 18 июля 2025 года Главой государства подписан новый Налоговый кодекс Республики Казахстан, который предусматривает освобождение с 1 января 2026 года доходов в виде пенсионных выплат, единовременных пенсионных выплат на жилье/лечение (ЕПВ) из ЕНПФ от индивидуального подоходного налога (ИПН), за исключением пенсионных выплат из ЕНПФ, осуществляемых нерезидентам Республики Казахстан. Также изменения включают отмену с 1 января 2026 года налоговых вычетов по добровольным пенсионным взносам, произведенным в свою пользу, применяющихся в установленных Налоговым кодексом размерах к доходу, подлежащему налогообложению у источника выплаты.

При этом сохранится норма о том, что добровольные пенсионные взносы, перечисленные налоговым агентом в ЕНПФ в пользу работника, не являются доходом физического лица (соответственно, не облагаются ИПН), а для работодателя такие расходы подлежат вычету при расчёте корпоративного подоходного налога. То есть в этом случае налоговые льготы получает и работник, и работодатель.

Во время проведения Дня открытых дверей вкладчикам ЕНПФ представится возможность получить более подробную информацию об основных положениях нового Налогового кодекса РК, вступающего в силу с 01 января 2026 года в части касающейся пенсионных выплат, а также ознакомиться с услугами ЕНПФ, оказываемых в цифровом формате.

Помимо этого, участники смогут получить квалифицированную консультацию по всем вопросам о накопительной пенсионной системе Казахстана.

Встреча пройдет в онлайн-формате, что позволит принять участие в ней всем желающим. Надеемся, она будет полезна – как вкладчикам, так и журналистам, задействованным в освещении тем, касающихся накопительной пенсионной системы Казахстана.

Для участия в мероприятии необходима регистрация.

Просим Вас пройти по ссылке: https://enpf.webex.com/weblink/register/r99587e18df707fbee392b257394caf6c

Номер event-совещания: 2511 514 1742

Пароль event-совещания: Qaz123

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ПАПИЛЛОМА ДЕГЕН НЕ ЖӘНЕ ОНЫ АЛДЫН АЛУ?

АПВ - бұл адам папиллома вирусы. Бұл вирустың көптеген түрі тері мен шырыш қабатында қатерсіз өзгерістерді тудырады (соның ішінде сүйел), бірақ папиллома вирусының кейбір түрлері қатерлі ісік тудырады

Адам папилломавирусы (HPV) - вирустық ауру. Оған барлық адамдар тап болады. Оның 120-дан астам түрі сипатталған, олардың 15-і онкогенді және қатерлі ісік тудыруы мүмкін. Әсіресе, 16-шы және 18-ші тип - ең қауіпті, жатыр мойны обырына шалдығу ықтималдығы жоғары.

Қазақстанда жатыр мойны ісігі әйелдерде кездесетін онкологиялық аурулардың арасында екінші орында тұр. Елімізде жыл сайын екі мыңға жуық әйел осы дертке шалдықса, 600-ге жуығы қайтыс болады. Ал әлемде әрбір екі минут сайын жатыр мойны обырынан бір әйел көз жұмады. Папиллома вирусы негізінен адамнан адамға жыныстық жолмен жұғады. Десе де киім, орамал арқылы - тұрмыстық жолмен берілу фактілері де кездесіп жатады.

Басқалары онша ауыр емес көріністерді тудырады: сүйелдер, кондиломалар және папилломалар өсуі мүмкін. Түріне байланысты вирус ауыз қуысының, көмейдің, жыныс мүшелерінің, анустың, қол мен табанның терісіне әсер етеді. Бұл вирустың ерекшелігі-ол қарапайым теріге тиген кезде де жұғады. Ересектер мен көптеген балалар оны жиі жұқтырады, бірақ бұл қорқынышты емес және ол із қалдырмайды. 90-98% жағдайда 1-2 жылдан кейін организм вирустың өзімен күреседі, мұндай жағдайларда инфекция өтпелі деп аталады.

Жатыр мойны обырының 97%-ы осы вируспен байланысты. Созылмалы вирус тасымалдау белгілі бір жағдайда жатыр мойны обырының дамуына әкелуі мүмкін.

Бүгінде жатыр мойны обыры - дамушы елдердегі әйелдер арасында жиі кездесетін қатерлі ісіктің бірі.

Жатыр мойны қатерлі ісігі еш симптомсыз өтуі немесе жыныс жолдарынан кез келген қалыпты емес бөлініс, іштің төменгі бөлігіндегі және бел аймағындағы ауырсыну болуы мүмкін.

Жатыр мойының қатерлі ісігін тудыратын адам папиломасы вирусы болғандықтан осы ауруға қарсы вакцинация алып жатыр мойының оборын алдын алуға болады.

Адам папиломасы вирусына қарсы алғашқы вакцина 2006 жылдан бастап пайда болған бүкіл әлемде 100 миллионнан астам адамға екпе егілген, осы мақсатта вакцинаның 270 миллионнан астам дозасы пайдаланылды, бұл күрделі реакциялар тудырмады.

Орталық Азия бойынша көршілес елдерде Өзбекстан, Қырғызстан, Түркіменстанды қоса алғанда 135 ел Ұлттық күнтізбесіне АПВ вакцинациясымен енгізілген.

2024 жылғы қыркүйек айынан бастап Қазақстанда 11 жасар қыз балаларға АПВ-ға қарсы вакцинация жүргізілетін болады. АПВ-ға қарсы вакцинациялау үшін 2-валентті,4 валентті, 9-валентті түрлері бар. Қазахстанда соның 4- валентті түрі қолданылады, ол Америка құрама штатында жасайтын Дартоксан деп аталатын вакцина, ол 4 түрінен қорғайды (АПВ-6, 11, 16, 18 – нің). Вакцинация екі кезеңде жүргізеді, ата аналардың келісімімен жүргізіледі.

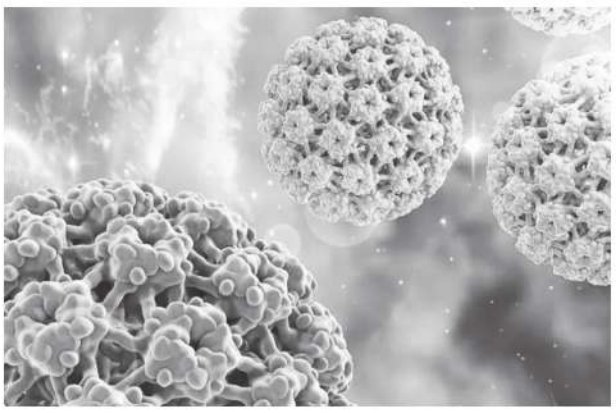

Екінші дозасы 6-айдан кейін салынады.

Зерттеулер көрсеткендей, вакцинаның қорғау мерзімі ұзаққа созылады. Жүргізілген зерттеу нәтижелеріне сүйенсек, екпенің иммуногенділігі вакцина енгізілгеннен кейін 10 жыл ішінде төмендемеген.

Вакцинаны бүкіл әлем бойынша мыңдаған адам зерттеді және осы зерттеулердің нәтижесінде ешқандай елеулі жанама әсер табылмады. Ең жиі кездесетін жанама әсер ретінде тек инъекция орнында қызаруы немесе ісінуі, болмашы дене қызуының жоғарылауы, бас айналу және жүрек айнуы болуы мүмкін, олар әдетте бірнеше сағаттан бір күнге дейін созылады.

Қазақстанда жатыр мойны обырын ерте анықтау бойынша Ұлттық скринингтік бағдарлама жүргізіліп жатыр. 30-70 жас аралығындағы әрбір әйел өз емханасында жатыр мойны обырына тегін скринингтен өте алады.

АПВ алдын алу.

• Жыныстық қатынаста тек бір жыныстық серіктес болғаны дұрыс. Бұл әдіс жыныстық жолмен берілетін барлық инфекциялардан, оның ішінде АПВ-дан қорғауға мүмкіндік береді.

• Тосқауыл контрацепциясын қолдану – жеңіл, қолжетімді, бірақ әрқашан инфекциядан 100% қорғай бермейді. Науқас тіпті зақымдалған теріге тиген кезде де вирус жұқтыруы мүмкін.

• Мерзімді профилактикалық тексерулер. Қыздар гинекологиялық тексеруден тұрақты түрде өтуі керек. Осылай аурудың алғашқы белгілерін анықтап, оны емдеуді уақтылы бастауға болады.

• Вакцинация - тиімді және ыңғайлы профилактикалық әдіс! Вакцинация ерлерге де, әйелдерге де жасалуы мүмкін. Ғалымдардың пікірінше, 11-13 жас аралығындағы қыздарды вакцинациялау жатыр мойны обырының даму қаупін 90% - дан астамға төмендетеді.

С.ШУКИРАЛИЕВА,
Қазалы аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы.

В 2026 ГОДУ В КАЗАХСТАНЕ ЗАРАБОТАЕТ НАЦИОНАЛЬНАЯ СИСТЕМА УЧЕТА ВОДНЫХ РЕСУРСОВ

Во исполнение поручения Главы государства, данного в Послании народу Казахстана, Министерство водных ресурсов и ирригации ведет разработку Национальной информационной системы водных ресурсов, передает агентство Kazinform.

В систему будут включены данные по поверхностным и подземным водам, гидротехническим сооружениям и другим водохозяйственным объектам. В дальнейшем планируется применение искусственного интеллекта и данных космического мониторинга, что позволит определять водный баланс страны, реальные потребности в воде экономики и граждан, анализировать и мониторить использование водных ресурсов.

В результате внедрения информационной системы будет создана единая цифровая платформа для учета и управления поверхностными и подземными водными ресурсами. Это устранит дублирование данных за счет интеграции с государственными системами, повысит прозрачность и эффективности использования воды за счет более точного прогнозирование и анализа, а также позволит эффективнее бороться с нехваткой воды и чрезвычайными ситуациями.

Разработка платформы ведется за счет грантовых средств Евразийского банка развития. Реализация проекта будет завершена до конца 2026 года. В настоящее время Информационно-аналитический центр водных ресурсов при Министерстве проводит обучающие семинары по работе в системе для специалистов бассейновых инспекций и РГП «Казводхоз».

Министр водных ресурсов и ирригации Нуржан Нуржигитов поручил руководителям подведомственных организаций обеспечить контроль за точностью и актуальностью вносимых в Национальную информационную систему водных ресурсов данных.

- Уже проделана немалая работа. В 2026 году мы должны ввести систему в эксплуатацию. Каждый гражданин должен иметь возможность зайти в нее и получить необходимую информацию о состоянии водных ресурсов страны. Для этого должна проводиться ежедневная комплексная работа. Вносимые в систему работниками РГП «Казводхоз» и бассейновых инспекций данные должны быть точными. Отнеситесь к этому вопросу с большой ответственностью, - подчеркнул министр водных ресурсов и ирригации Нуржан Нуржигитов.

По материалам А.Сердалиной, inform.kz, фото: Правительство.

ЭНТЕРОБИОЗ (ЖІП-ЖІҢІШКЕ ҚҰРТТАР)

Энтеробиоз (жіп-жіңішке құрттар) - паразиттік жіп-жіңішке құрттардан туындаған ауру, ішекті зарарлайды. Құрттар ұзындығы 10 мм-ге дейін жетеді және организмде 1-2 айға дейін өмір сүре алады. Аурудың көзі - инфекцияланған адам. Жіп-жіңішке құрттардың жұмыртқалары азық-түлікке, киімге, тұрмыс заттарына, жиһазға түсіп, жәндіктермен таралады.

Инфекциясы бар тамақты және суды тұтыну кезінде немесе құрамында жұмыртқалар бар шаңды жұту арқылы зақымдануға болады.

СИМПТОМДАРЫ: Энтеробиоз ұзақ уақыт бойы симптомсыз өтуі мүмкін. Ең кең таралған симптомы - анальды қышу, аналық жіп-жіңішке құрттар жұмыртқаларын осы аймаққа салған кезде пайда болады. Қышу негізінен түнде болады.

Энтеробиоздың басқа да симптомдарына мыналар жатады:

- іштің ауыруы;
- метеоризм, диарея, жүрек айну, құсу;
- тәбеттің жоғалуы, ауыздың құрғауы;
- ұзақ жөтел;
- аллергия;
- жұмыс қабілеттілігінің төмендеуі;
- бас ауруы, жадының нашарлауы;
- түнгі уақытта тістерді қыстыру.

Энтеробиоздың дұрыс диагнозын қою үшін дәрігер анамнезді жинап, перианальды қатпарлардан қырын алмайды тағайындайды. Перианальды аймаққа мөлдір жабысқақ таспа қойылады, содан кейін микроскопиялық зерттеу жүргізіледі.

ЕМДЕУ: Энтеробиозды емдеу кезінде дәрігер антигельминтті препараттар мен арнайы мазьдарды тағайындайды, бірақ басты ролін жеке гигиена ережелерін сақтау ойнайды. Қолды мұқият жуу, тырнақтарды қысқа кесу, төсек және іш киімді үтіктеу, іш киімді ыстық суда жуу, үйде жиі ылғалды тазалау және тұрмыс заттарын дезинфекциялау. Жіп-жіңішке құрттардың жұмыртқаларының таралуын болдырмау үшін анальды мақта тампондар және жамбас резеңкелері бар арнайы іш киім қолданылады. Гигиеналық режимді 2-3 апта сақтау қажет, содан кейін қайтадан қырынды алынады.

Энтеробиоз келесі асқынуларға әкелуі мүмкін:

- ішек микрофлорасының бұзылуы;
- гастрит, энтерит, гастродуоденит;
- жүйке жүйесінің функцияларының бұзылуы;
- аппендицит, проктит;
- перианальды аймақтағы қабыну;
- вульвовагинит.

Алдын алу шараларына мыналар жатады:

- жеке гигиена ережелерін сақтау;
- қолды жиі жуу;
- жүйелі түрде ылғалды тазалау;
- төсек орынды жиі ауыстыру;
- іш киімді күнделікті ауыстыру.

Жаңақорған аудандық СЭББ, ашық көздерден алынған фотосурет.

ЗЕЙНЕТАҚЫ АКТИВТЕРІНІҢ 12 АЙДАҒЫ КІРІСТІЛІГІ – 14,74%

2025 жылғы 1 тамыздағы жағдай бойынша міндетті, міндетті кәсіптік және ерікті жарналар есебінен қалыптастырылған және ҚРҰБ басқаратын зейнетақы активтерінің соңғы 12 айда салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген табыстылығы 11,80% инфляция кезінде 14,74% болды. Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ) есебінен зейнетақы активтерінің табыстылығы соңғы 12 айда 12,52% құрады.

Зейнетақы активтерінің қысқа мерзімді жеке кезеңдердегі кірістілігі оларды басқару тиімділігінің көрсеткіші бола алмайды. Өйткені қаржы құралдары мен басқа операциялар бойынша сыйақы түріндегі қысқа мерзімде есептелген кірістер осы кезеңдегі бағалы қағаздар мен валюта бағамдарының өзгеруін әрдайым жаба бермейді. Сондықтан инвестициялық кірістің мөлшерін объективті талдауды кем дегенде бір жылдық көрсеткіш бойынша жасаған жөн.

Орта және ұзақ мерзімді келешекте зейнетақы жинақтарының оң нақты (жинақталған инфляциядан асатын) табыстылығы қамтамасыз етіледі. Мәселен, 1998 жылы жинақтаушы зейнетақы жүйесі құрылған сәттен бастап 2025 жылғы 1 тамызға дейін жинақталған инвестициялық кірістілік 1030,53% болды, ал бүкіл кезеңдегі инфляция 899,22%.

2014 жылдан бастап (зейнетақы активтері БЖЗҚ-ға біріктірілгеннен кейін) жинақталған таза инвестициялық табыс – 2025 жылғы 1 тамыздағы жағдай бойынша 13,81 трлн теңге. 01.08.2025ж. жағдай бойынша қазақстандықтардың зейнетақы жинақтарының жалпы көлеміндегі жинақталған таза инвестициялық кірістің үлесі жүзеге асырылған төлемдер есебімен 41,9% жетті, бұл азаматтардың жинақтау құрылымында инвестициялық қызметтің маңызды орын алатынын көрсетеді.

Қазақстанда инфляция деңгейін ескере отырып, міндетті зейнетақы жарналарының сақталуына бірегей кепілдік берілетінін еске саламыз. Салымшының төлемге құқығы басталған кезде жинақталған кірістілігіне кері әсерін тигізген жекелеген кезеңдердегі кірістіліктің төмендеуі жағдайында айырманың өтемақысына мемлекет кепілдік береді.

Зейнетақы активтерін инвестициялық басқару мен есепке алу жүйесі толықтай ашық: әрбір салымшының enpf.kz сайтындағы немесе ұялы қосымшадағы жеке кабинетінен өзінің инвестициялық кірісін көруге мүмкіндігі бар.

БЖЗҚ зейнетақы активтерін инвестициялық басқару және олар орналастырылған қаржы құралдары туралы ақпарат Қордың (www.enpf.kz) ресми сайтындағы «Статистика және аналитика/Зейнетақы активтерін инвестициялық басқару» бөлімінде жарияланады.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

ЛЕЙШМАНИОЗ АУРУЫ ТУРАЛЫ БІЛЕ ЖҮРІҢІЗ!

Лейшманиоз - трансмиссивті жолмен тарайтын паразитарлық аурулар. Лейшманиоз - Leishmania туындастың қарапайымдармен шақырылатын, үндеместердің шағуы арқылы берілетін, висцеральды және терілік клиникалық түрлерінде өтетін зоонозды тропикалық паразитарлы инфекция. Лейшманиоздар - Азия, Африка, Латын Америка және Оңтүстік Европаның тропикалық аймақтарында кең тараған ауру. Бұрынғы Кеңес одағы мемлекет елдері ішінде лейшманиоз Түркмения, Тәжікстан, Өзбекстан, Қазақстанның Оңтүстік аймақтарында және Грузия мен Арменияда тіркелген.

Адамдар арасында тері лейшманиозы (теріні зақымдайды) және висцералды лейшманиоз (ішкі мүшелерді зақымдайды) деп екіге бөлінеді. Инфекцияның көзі - тышқандар, ал оны таратушылар үндеместер қоздырғышты адамға жұқтырады. Бірақ ауру адамнан адамға жұқпайды.

Клиникасы - ауру белгілері сырқаттану барысында терілік лейшманиозда бірінші алқызыл түсті тез үлкейетін 2-3 мм көлемді төмпешік пайда болады, Төмпешік күшті қабынулық инфильтратпен, айқын емес шекарасымен, ісікпен фурункулға айналады. Сондай-ақ жан-жағында жараның шығуымен, лимфа түйіндерінің ұлғаюымен сипатталады.

Инкубациялық кезеңі 1 жылға дейін. Қоздырғыштарды тасымалдаушы үндеместер кеміргіштердің қанын сорғаннан кейін 6-8 күн өткенде жұқтырғышқа айналады. Инфекцияланған үндемес шаққаннан кейін ауру адамға өтеді. Аурудың жасырын кезеңі 2 аптадан 4 айға дейін созылады, күз, қыс айларында ұзақ уақыт жазыла қоймайтын, орнында тыртық қалдыратын жаралар пайда болады. Халық емшілері тері лейшманиоз ауруын емдеймiз деп түрлі дәрі-дәрмектерді ашық жарақат бетіне себуі салдарынан,жара ұлғайып жазылуы ұзаққа созылуда. Сондықтан алғашқы белгілер пайда болғаннан бастап облыстық тері венерологиялық диспансеріне қаралу қажет.

Профилактикалық шаралар:

- Елді мекендерде санитарлық тазалықты сақтау.
- Адамдардың жеке басын москиттерден қорғауы.

- Лейшманиоздың табиғи резервуарларымен (иттер, қасқырлар, шибөрі, кеміргіштер) күрес жүргізу.
- Кеміргіштерге қарсы жаппай залалсыздандыру
- Лейшманиоз ауруы тіркелген табиғи ошақтарда москиттерге қарсы шаралар жүргізу.

Алдын алу ережелерін бұлжытпай орындаған жағдайда ғана, өзіңізді лейшманиоз, безгек ауруын жұқтырудан сақтауға болатынын естен шығармаңыз!

Р.БИМАҒАМБЕТОВ,
Сырдария аудандық СЭБ
Басқармасының бас маманы.

АРТЫҚ НЕМЕСЕ ҚАТЕ ТӨЛЕНГЕН САЛЫҚТАРДЫ ЕСЕПКЕ ЖАТҚЫЗУ Н/Е КЕРІ ҚАЙТАРУ, СОНДАЙ-АҚ, ТӨЛЕМДЕРДІҢ, АЙЫППҰЛДАРДЫҢ, АЛЫМДАРДЫҢ КЕРІ ҚАЙТАРУ ЗАҢДЫЛЫҚТАРЫ, ТӘРТІПТЕРІ МЕН МЕРЗІМДЕРІ

Қазіргі таңда барлық өтініштер 100 % электронды түрде жүзеге асырылады. Мемлекеттік қызмет көрсетудің барлық түрін электронды түрде жүзеге асырудың негізгі мақсаты:

халыққа тез әрі сапалы қызмет көрсету болса, екінші жағынан сыбайлас жемқорлыққа жағдай туғызбау болып табылады.

Есепке жатқызу немесе кері қайтару үшін өтініштерді «Е – Salyq» қосымшасы арқылы немесе Салық төлемгерінің кабинеті арқылы жолдай алады. Өтініштердің қаралу мерзімі 5 жұмыс күні болып табылады.

Баж және тіркеу алымдарын кері қайтару Салық кодексінің 101, 108 - баптарына сәйкес жүргізіледі. Баж, тіркеу алымдары төлемі жасалған орны, жері бойынша кері қайтарылады, баж, тіркеу алымдарын кері қайтару мақсатында СТ электронды өтінішке қоса осы алымдардың кері қайтару негіз болып табылатын құжатын қоса тіркеп жолдау қажет.

Сондай-ақ, егер СТ сотқа арызданған болса, бұл ретте баж алымын кері қайтару үшін заңдылықтарға сәйкес заңды күшіне енген сот шешімі немесе ұйғарымы болуы тиіс.

Сонымен қатар, 2022 жылдың 1-ші қаңтарынан бастап қате немесе артық төлемдерін есепке жатқызу автоматты түрде орындалады, яғни СТ-дің электронды өтініштері келіп түскеннен бастап автоматты түрде қабылданып, өңделеді.

Мемлекеттік уәкілетті органдары тарапынан салынатын айыппұлдар сомасын кері қайтару Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің 04.12.2014 жылғы № 540 бұйрығына сәйкес жүргізіледі.

Қате төленген айыппұлдарды кері қайтару үшін жауапты уәкілетті органға СТ өз өтінішімен жүгініп, өтінішпен қоса банк есеп шоттарды ұсынады. Бұл жерде уәкілетті орган Қызылорда облысы бойынша әкімшілік полициясы болып табылады. Жоғарыда аталған бұйрыққа (№540) сәйкес өтініш 8 жұмыс күнінде қаралып, жұмыс жасалады, яғни уәкілетті орган 66-шы қорытындысын дайындап, бекітіп, салық органына қатынас хатымен орындауға жолдайды.

Артық (қате) төленген әлеуметтік аударымдар сомасын қайтару бойынша сұрақтармен жеке тұлғалар көп келеді, Ол жағдайда, ҚР Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 21.06.2023 жылғы №229 бұйрығына 2-қосымшамен бекітілген.

Яғни, қате (артық) төленген төлемді қайтару үшін Азаматтарға арналған үкімет мемлекеттік корпорациясына өтініш жазып, төлемді растайтын құжаттарды тіркеу қажет болып табылады.

Қызылорда қаласында қанша уәкілетті орган орналасқан болса, барлық уәкілетті органға заңдылықтарға сәйкес өз құзыреттеріне бекітілген БСК-ы бар, яғни өз түсімдерін қадағалау, кері қайтару барлығына жауапты.

Қызылорда қаласы бойынша
Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

ПЕРЕРАБОТКА МУСОРА В КАЗАХСТАНЕ: КАК ОТХОДЫ ПРЕВРАЩАЮТ В ПОЛЕЗНЫЕ ИЗДЕЛИЯ

В Казахстане около 70 компаний занимаются сбором и переработкой твёрдых бытовых отходов. Одни сокращают объёмы мусора за счёт сортировки и утилизации, другие дают отходам вторую жизнь, превращая их в тротуарную плитку, малые архитектурные формы и другие полезные изделия, передает корреспондент «24KZ». Уже пять лет эта команда помогает делать город чище и экологичнее. Из пластиковых отходов изготавливают скамейки, урны и другие нужные предметы. Производство безопасно для окружающей среды - переработка проходит при невысокой температуре и без вредных выбросов в атмосферу, говорят работники предприятия.

Нурбакыт Елеусизов, бригадир:

- У нас 70% идёт песок, 30% - пластика. Делаем 15-16 видов скамеек, потом 15-16 видов урн. У них гарантия на 50 лет. Они вообще не гниют, красить их не нужно. На солнце и на морозе это никак не влияет. Иными словами, полученный материал по прочности не уступает бетону. Только вместо цемента в нём используется переработанный пластик. В месяц предприятие обрабатывает до 20 тонн отходов. К примеру, на изготовление одной скамейки уходит около 5,5 тысяч целлофановых пакетов. Продукция востребована по всему Казахстану. Компания работает по индивидуальным заказам.

Гайнур Токтаров, директор по производству:

- Пластика очень много, он везде есть и засоряет экологию. Поэтому в первую очередь стоит вопрос о его переработке. Наша компания фактически занимается утилизацией пластика, причём это безотходное производство. Нашу продукцию можно увидеть рядом со школами и во дворах. В Казахстане всего 19 компаний, занимающихся переработкой отходов. Они используют не более 10% от общего объёма мусора. Сдать на вторичную переработку можно лишь ограниченный перечень материалов. В основном это макулатура, полимерная и стеклянная упаковка, шины, отработанные масла, а также алюминиевые и жестяные изделия. Развитием системы переработки в стране занимается отдельный департамент в организации, подведомственной Минэкологии. Она курирует компании, которые собирают, сортируют и перерабатывают мусор. Главная задача - создать условия, при которых отходы возвращаются в экономику как вторичное сырьё.

Рустем Ускенбаев, главный менеджер департамента по организации обращения с отходами АО «Жасыл Даму»:

- На сегодняшний день зарегистрировано 66 компаний, которые подписали соглашения о присоединении к нашему типовому договору. Каждый из субъектов предпринимательства может предложить свои отходы как вторичное сырьё. У нас задействовано несколько ролей: сборщик, переработчик и предприятие полного цикла. Наша компетенция - это, в основном, уже отсортированные отходы. В составе твёрдых бытовых отходов мы чаще всего встречаем упаковку, потому что она наиболее распространена. В мире можно перерабатывать до 90% отходов - к такому выводу пришли международные эксперты. Однако в Казахстане ситуация ещё далека от идеала. По данным World Population Review, страна занимает 53-е место среди 211 по неэффективной работе с отходами. Речь идёт, прежде всего, о пластике.

По материалам А.Утешевой,
Ы.Оспановой, www.24.kz, фото: www.24.kz.

***

"Чекті талап етіңіз, жүлдені ұтып алыңыз" акциясы қайтадан іске қосылды! Тек екі шарты бар: «Amian» қосымшасын және берілген күні 24 сағаттан аспайтын кез-келген фискалдық чекті қосымшаға жүктесеңіз болды, сіз науқанға қатысушы болып шыға келесіз! Күн сайын 5 мың теңгеден 10 мың теңгеге дейін ұтыс ойыны қарастырылған. Бұнымен қоса, тоқсанына бір мәрте Қазақстанның әр облысында қосымшаға жүктелген фискалдық чектер саны бойынша көшбасшы айқындалатын болады. Ол 100 мың теңге көлемінде сыйақы алады. Күн сайын чекті талап етіңіз және нақты ақшаны, нақты ақшаны ұтып алыңыз!

Қызылорда облысы бойынша
Мемлекеттік кірістер Департаменті.

***

Акция "Требуй чек, выиграй приз" снова работает! Всего два условия: приложение «Amian» и любой фискальный чек с датой выдачи не более 24 часов загруженный в приложение и всё вы уже участник акции. Каждый день розыгрыш от 5 до 10 тысяч тенге. И это еще не всё, раз в квартал в каждой области Казахстана будет определен лидер по количеству фискальных чеков, загруженных в приложение. Он получит вознаграждение в размере 100 тысяч тенге. Требуй чек каждый день и выигрывай реальные деньги, реальные деньги!

Департамент государственных доходов
по Кызылординской области.

«ҚЫЗЫЛОРДА ЭЛЕКТР ТАРАТУ ТОРАПТАРЫ КОМПАНИЯСЫ» АҚ-НЫҢ ҚАЙТА ЖАҢҒЫРТЫЛҒАН ЖӘНЕ ЖАҢАРТЫЛҒАН НЫСАНДАРЫНА БАРУ АРҚЫЛЫ БАСПАСӨЗ ТУРЫ ӨТТІ

2025 жылғы 11 қыркүйегінде ҚР Ұлттық экономика министрлігі Табиғи монополияларды реттеу комитетінің Қызылорда облысы бойынша департаментімен баспасөз туры өткізіліп «Қызылорда электр тарату тораптары компаниясы» АҚ нысандары қаралды.

Қазіргі уақытта электр желілерінің тозуы 63,9 пайызды құрайды.

Электр желілерінің тозу дәрежесін төмендету және жабдықтау сапасын арттыру мақсатында Департаментпен «ҚЭТТК» АҚ-на жалпы сомасы 12 855,9 млн.теңгеге 2021-2026 жылдарға арналған инвестициялық бағдарламасы бекітілді.

«ҚЭТТК» АҚ-ның инвестициялық бағдарламасы негізгі қорларды жаңарту, жаңғырту, желілердегі апаттық жағдайды азайту және көрсетілетін қызметтердің сапасын жақсарту жөніндегі іс-шараларды қарастырады.

«ҚЭТТК» АҚ-ның 2024 жылға арналған инвестициялық бағдарламасымен жалпы сомасы 3 179,8 млн.теңгеге төмендегідей іс-шара жүргізілді, оның ішінде:

- өз қаражат есебінен 460,062 млн.теңгеге жалпы ұзындығы 33,36 шақырымды құрайтын 10/0,4кВ электр әуе желілерін қайта жаңғырту, сонымен қатар, телемеханика жүйесін жаңарту және SCADA ға қосылу 1 жынтық, 131 дана электр есептегіш қондырғыларын қайта құру мен АСКУЭ-ге қосу жұмыстары жүргізілді;
- 2 719,7 млн.теңге бюджет қаражатын пайдалана отырып, жалпы ұзындығы 11 шақырымды құрайтын 35/10/0,4кВ әуе желісін, ұзындығы 12,65 шақырым 10/0,4 кВ кабель желісін қайта құру, ескі ТП, КТПН-10/0,4 кВ блоктық үлгідегі КТПБ-ға ауыстыру 22 бірлік, КСО, ШО, тр-р жабдығын ауыстыру 56 дана, ЦРП/ТП-10/0,4 кВ ғимараттарын жөндеу 24 дана, 62,74 шақырым «Сырдария ауданы Шаған ауылдық округінің тұрғын алаптарын электрмен қамтамасыз ету», 16,98 шақырым «Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Әйтеке би кент көшелері бойынша электр желілерін реконструкциялау» жұмыстары жүргізілді.

2025 жылға арналған инвестициялық бағдарламаны іске асыру шеңберінде барлығы 7 521,58 млн. теңге көзделген, оның ішінде:

- өз қаражаты есебінен 532,610 млн. теңге сомасына ұзындығы 30,15 шақырым Қызылорда қаласындағы 10/0,4кВ әуе желісін қайта жаңғырту және қайта құру, электр энергиясын есепке алу аспаптарын жаңғырту және 1299 дана АСКУЭ-ге қосу, телемеханика жүйесін жаңғырту және SCADA-ға қосу 2 жынтық, автотехника сатып алу 3 бірлік;
- бюджет есебінен 6998,97 млн.теңге сомасына 16 шақырым ӘЖ-35 кВ Л-33, Л-34 КС-220/35/10кВ «КТЭЦ» – ҚС-35/10 кВ «Шұғыла», 180,762 шақырым электр желілері және 73 бірлік 10/0,4 кВ қосалқы станциясы «Жаңақорған кентіндегі 10/0,4 кВ электр желілік жүйесін жаңғырту», сонымен қатар, «Қызылорда облысы Шиелі кентіндегі «Шиелі» КС-220/35/10кВ жынтық қайта жаңартылу үшін жоспарланған.

Қазіргі таңда 2025 жылға бекітілген инвестициялық бағдарлама - 79% орындалды.

ҚР Ұлттық экономика Министірлігі Табиғи монополияларды реттеу Комитетінің Қызылорда облысы бойынша Департаменті.

ҚЫЗЫЛОРДА ЖЫЛУМЕН ЖАБДЫҚТАУШЫ КӘСІПОРЫНДАРЫ ТҰТЫНУШЫЛАРҒА ШАМАМЕН 24 МЛН ТЕҢГЕ ҚАЙТАРАДЫ

ҚР ҰЭМ Табиғи монополияларды реттеу комитетінің Қызылорда облысы бойынша департаменті(бұдан әрі-Департамент) сыртқы ауаның нақты температурасын ескере отырып, «Қызылордажылуэлектрорталығы» МКК (бұдан әрі- «ҚЖЭО» МКК), «ҚЖЭО» МКК-ның «Қазалы-Теміржолжылу» филиалы, «Теміржолсу-Қызыл-Орда» ЖШС жылумен жабдықтау қызметтерінің құнын қайта есептеді. Жылыту кезеңін тексеру барысында, жеткіліксіз жылу беру фактілері анықталды. Осыған байланысты көрсетілген кәсіпорындар тұтынушылар қаражатын қайтарды, бұл ретте тұрғындардың шоттары төленді. Осыған байланысты, төлем сомасын азайтуға міндетті.

Қайтарудың жалпы сомасы ҚҚС есебімен 23 900 120 теңгені құрады, оның ішінде:

- «ҚЖЭО»МКК бойынша-23 163 760 теңге;
- «ҚЖЭО» МКК-ның «Қазалы-Теміржолжылу» филиалы бойынша –731 130 теңге;
- «Теміржолсу-Қызыл-Орда» ЖШС бойынша-5 230 теңге.

Осы қайта есептеулер, есептеу құралдары жоқ тұтынушылар үшін жүргізіледі.

Қаражатты қайтару 2025 жылғы қазан айындағы түбіртек төлемін азайту арқылы жүзеге асырылады.

Анықтама телефоны: 8 724 2 26 37 98.

ҚР Ұлттық экономика Министірлігі Табиғи монополияларды реттеу Комитетінің Қызылорда облысы бойынша Департаменті.

ХИМИЯЛЫҚ УЛАНУ ДЕГЕНІМІЗ НЕ?

Химиялық улану-адам ағзасына уытты заттардың тыныс алу жолдары, ас қорыту жүйесі, немесе тері арқылы түсуінен пайда болатын қауіпті жағдай. Улы химиялық заттар өндірісте, тұрмыста, ауыл шаруашылығында, сонымен қатар тұрмыстық химиялық құралдарда да кездеседі.

Химиялық уланудың негізгі себептері:

1. Өндірістік факторлар:

Зауыттарда, шахталарда, химиялық кәсіпорындарда қауіпті заттармен жұмыс істеу.

2. Тұрмыстық себептер:

Тазалау құралдарын, бояуларды еріткіштерді дұрыс қолданбау.

3. Ауыл шаруашылығы:

Пестицидтер, тыңайтқыштар, гербицидтерді абайсызда пайдалану.

4. Кездейсоқ жағдайлар:

Газдың шығуы, тұрмыстық апаттар, өрт кезінде улы түтіннің әсері.

Уланудың белгілері:

Химиялық улану белгілері удың түріне байланысты әртүрлі болады, бірақ ең жиі кездесетіндері:

-Бас ауруы, бас айналу,
-Құсу, жүрек айну;
-Тыныстың тарылуы, жөтел, кеуде қыспасы;
-Көздің жасауруы, қызаруы;
-Теріде бөртпе, күйдіру сезімі;
-Есінен тану, құрысу

Алғашқы көмек шаралары:

1. Зардап шегушіні таза ауаға шығару;
2. Улы затпен жанасуды дереу тоқтату;
3. Киімін шешіп, терісін таза сумен жуу;
4. Егер у ауыз арқылы түскен болса- асқазанды шаю (дәрігердің нұсқауымен);
5. Тыныс алу қиындаса- жасанды тыныс, оттегі беру;
6. Жедел жәрдем шақыру.

Алдын алу жолдары:

-Химиялық заттарды тек нұсқаулықтарға сай пайдалану;
-Қорғаныс құралдарын (респиратор, қолғап, арнайы киім) қолдану;
-Балалардан улы заттарды алыс ұстау;
-Өндірісте қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтау;
-Газ жабдықтарын, тұрмыстық құралдарды уақытылы тексеріп отыру.

Химиялық улану- өмірге қауіпті жағдай, оны алдын алу әр адамның жауапкершілігіне байланысты. Қауіпсіздік ережелерін сақтау, уақытылы алғашқы көмек көрсету және дәрігерге жүгіну - уланудың ауыр зардаптарын болдырмаудың негізгі жолы.

А.Қ.ТАЖМАХАНОВА,
Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

ТҰМАУДАН САҚТАНАЙЫҚ

Жедел респираторлық вирусты жұқпалар мен тұмау – жоғарғы тыныс жолдарының жұқпалы жедел вирустық ауруы.

Тұмау жұқпасының таратушы көзі-науқас адам. Тұмау вирустары адамның тыныс жолдарында, мұрын қуысында, өнешінде өсіп-өніп көбейеді. Қоздырғыштар ауа арқылы тез тарайды, науқас адамнан сау адамға жөтелгенде, түшкіргенде, сөйлескенде, сонымен қатар науқас адамның пайдаланған заттары (ыдысы, сүлгісі, қол орамалы, кітабы, есік тұтқасы және т.б.) арқылы жұғады.

Аурудың жасырын кезеңі өте қысқа. Вирус ағзаға түскен кезден бастап, аурудың алғашқы белгілері білінгенге дейін 24-48 сағат қана өтеді. Тұмау басталғаннан кейін 3-4 тәулік ішінде аса қауіпті әрі жұқпалы болады. Сондықтан ауырған адамның үйде жатып емделгені, не дәрігерді үйге шақырғаны дұрыс.

Тұмаудың негізгі белгілері: ауру шұғыл басталады, дене қызуы 39 градусқа және одан да жоғары көтеріледі, дене түршігіп, бас және бұлшық еттер ауырады, жалпы әлсіздік, көзі жасаурап, қызарады.

Аурудың қауіптілігі аурудан кейінгі асқыну жағдайлары. Сонымен қатар тұмау ауруы 2 жасқа дейінгі балалар, карттар, созылмалы аурумен ауыратын науқастар арасында ауыр түрде өтеді. Ал екіқабат әйелдің тұмаумен ауруы өте қауіпті.

Тұмау ауруынан сақтанудың ең тиімді шараларының бірі- тұмау ауруына қарсы вакцина ектіру. Тұмаудың өріс алуы кезеңі алдында халықтың неғұрлым осал топтарына (60 жастан асқан адамдар, созылмалы өкпе, жүрек-қан тамыры аурулары, иммундық жетіспеушілігі бар ересектер мен балалар, әлсіз және жиі ауыратын балалар, жүкті әйелдер) және медицина қызметкерлеріне тұмауға қарсы егу шарасы жүргізіледі. Тұмауға қарсы егілгендер арасында ауру жеңіл өтеді, асқыну мен өлім жітім жағдайлары азаяды.

Сонымен қатар науқас және оны қоршаған адамдар тұмаудың жұғу жолдарының ең қарапайым алдын алу шараларын білуі тиіс. Науқасқа күтім жүргізгенде маска тағу, қолды жиі жуу, бөлек сүлгі пайдалануды қадағалаған жөн. Науқас жатқан бөлмені желдетіп, ылғалды тазалау жұмыстарын жүргізу маңызды.

Тұмаудың алдын алу үшін:

1. Ең тиімді, сенімді жол-тұмауға қарсы егілу (вакцинация);
2. Үйдің ауасын жиі желдету арқылы тазарту, бөлмелерді дымқыл шүберекпен сүртіп тазарту;
3. Бөлмелерді қалыпты температуралық режимде ұстау;
4. Жеке бас тазалығын сақтау;
5. Қолды жиі жуу немесе бірреттік ылғалды қол орамал пайдалану немесе беторамалдарды жиі ауыстыру;
6. Дене шынықтыру, таза ауада көбірек болу;
7. Құнарлы және сапалы тамақтану;
8. Халықтың жиі шоғырланатын жерінде болуды шектеу.

Тұмаудың алғашқы белгілері пайда болған кезде өз бетіңізше ем жүргізбей, дәрігерге қаралу қажеттігін естен шығармаған жөн.

Саракул ШУКИРАЛИЕВА,
Қазалы аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

ТОЛЬКО 20% ПОЛИГОНОВ ТБО СООТВЕТСТВУЮТ НОРМАМ В КАЗАХСТАНЕ

Сегодня в Казахстане работает около трёх тысяч полигонов твёрдых бытовых отходов, и большинство из них - почти 90% - расположены в сельской местности, передает «24KZ». Однако только пятая часть соответствует экологическим и санитарным требованиям. Остальные, а это порядка 2400 объектов, не имеют разрешительных документов, но продолжают работу, поскольку обеспечивают жизнедеятельность сёл. В Минэкологии признают, действующие требования к полигонам сейчас одинаковы как для городов, так и для сёл, а это серьёзная нагрузка на местные бюджеты. Чтобы решить проблему, ведомство намерено упростить нормативы для сельских территорий и параллельно реализует план по строительству 100 новых полигонов до 2029 года. Семь из них уже введены в эксплуатацию, остальные - на разных стадиях реализации. По оценкам специалистов, только на приведение в порядок полигонов одной области может понадобиться до 200 миллиардов тенге.

Аблай Алмуханов, заместитель директора Департамента управления отходами МЭПР РК: - Все полигоны и свалки, которые находятся и функционируют в населённых пунктах, были построены в советское время и уже не отвечают действующим экологическим требованиям. Закрыть их сразу нельзя, потому что населению больше некуда скидывать отходы, и это поспособствует образованию несанкционированных стихийных свалок. Слабая ситуация по полигонам наблюдается, например, в Западно-Казахстанской и Павлодарской областях, где процент соответствия требованиям составляет около 3–5%. Мы планируем узаконить сельские полигоны - это не означает, что полигон получит полноценные разрешительные документы. Мы предусматриваем минимальные требования; выполняя их, акиматы смогут хотя бы привести полигоны в порядок, то есть оградить забором, провести буртование и так далее. Эти требования являются подъемными и выполнимыми для сельских территорий.

По материалам www.24.kz, фото: www.24.kz.

ТАҒАМНАН УЛАНУ ДЕГЕНІМІЗ НЕ? ОДАН САҚТАНУДЫҢ ЖОЛДАРЫ

Тағамнан улану дегеніміз - микробтармен және оның токсиндерімен, яғни уларымен ластанған азық-түлікті пайдалану салдарынан жедел пайда болатын, адамнан-адамға жұқпайтын аурушаңдық. Тағамнан уланудың жалпы белгілері: аурудың тез арада жедел түрде басталуы, тез жазылуы, бір уақытта біраз адамның ауруы, аурудың белгілі бір тағаммен байланыстылығы, сезікті тағамды тоқтатқан соң аурудың тоқтауы. Бактериялар мен микробтар ылғалды, жылы және қоректік ортада тез өрбиді. Тағамнан улану жағдайы тағамның дайындалуы, сақталуы барысында бактериялармен, бактериалды улармен, вирустармен немесе өз табиғатындағы улы заттармен ластанған тағамдарды қолданғанда болады.

ТАҒАМНАН УЛАНУ ЖӘНЕ ОНЫҢ АЛДЫН АЛУ- Тағамнан уланудың негізгі себептері жеке бас гигиенасының, санитариялық-гигиеналық талаптардың және тамақтарды дайындау барысында технологиялық процестердің сақталмауы, сақтау мерзімдерінің бұзылуынан болады. Тағамнан уланудың алғашқы белгілері: асқазанның ауырсынуы, құсу, жүрек айну, дене қызуының жоғарылауы, т.б. Тағамнан уланудың клиникалық көрінісі уланудың түріне және зақымданған улы тамақты қанша мөлшерде жегеніне байланысты. Ең алғашқы белгілері зақымданған тамақты жегеннен кейін 30 минуттан соң басталады. Тағамнан уланудың ең алғашқы белгілері білінген кезде әсіресе балалар, қариялар және жүкті әйелдер тез арада дәрігерлерлік көмекке жүгінуі тиіс. Егер ауру ұзақ уақыт жазылмай, құсу, организмнің сусыздануы, нәжісінде қанның болуы және өткір ішек ауруы сияқты белгілері сақталған жағдайда міндетті түрде дәрігерлік көмекке жүгінген дұрыс. Сәбилердің организмдері тез сусыздануға бейім болғандықтан, ешбір кедергісіз, уақыт созбай емделу қажет. Аурудың алдын-алу жолдары: - тамақтанар алдында қолды жуу; - термиялық өңдеуге жатпайтын жеміс-жидектерді қайнатылған сумен жуу, қалғандарын ағынды сумен жуу; - тек қайнатылған немесе бөтелке суын ішу; - тез бұзылатын тағамдарды тоңазытқыштарда сақтау; - кондитер өнімдерін тек дүкендерден ғана алу, қауіпсіздігін растайтын құжатының болуына көңіл бөлу; - үй жағдайында дайындалған консерві (ет, құс, балық, саңырауқұлақ) өнімдерін белгісіз адамдардан сатып алмау; - тағамның түрі, түсі, иісі және тағы басқа белгілері күмән тудыратын болса, мұндай тағамды мүлдем пайдаланбау.

А.Қ.ТАЖМАХАНОВА,
Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы, фото: www.gov.kz.

ЖЕР САЛЫҒЫ БОЙЫНША ТҮСІНДІРМЕ АҚПАРАТ

Қазақстан Республикасының «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Кодексінің 497 бабы бойынша Салық салу мақсатында барлық жердер олардың нысаналы мақсатына және тиісті санаттарға тиесілі болуына қарай қарастырылады. Жердің белгілі бір санатқа тиесілігі Қазақстан Республикасының жер заңнамасында белгіленеді. Елді мекендердің жерлері салық салу мақсаты үшін мынадай екі топқа бөлінеді:

1) тұрғын үй қорын, оның ішінде оның жанындағы құрылыстар мен ғимараттар алып жатқан жерді қоспағанда, елді мекендердің жері

2) тұрғын үй қоры, оның ішінде оның жанындағы құрылыстар мен ғимараттар алып жатқан жер.

Жердің мынадай санаттары салық салуға жатпайды:

1) ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жерлер;
2) орман қорының жерлері;
3) су қорының жерлері;
4) босалқы жерлер;
5) ядролық қауіпсіздік аймағының жерлері.

Жер салығының төлеушілері: 1) жеке меншік құқығында; 2) тұрақты жер пайдалану құқығында; 3) бастапқы өтеусіз уақытша жер пайдалану құқығында салық салу объектілері бар тұлғалар жер салығын төлеушілер болып табылады.

Жер салығын төлеушілер болып табылмайды:

1) шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимін қолданатын салық төлеушілер – осы арнаулы салық режимі қолданылатын қызметте пайдаланылатын жер учаскелері бойынша;

2) мемлекеттік мекемелер және орта білім беретін мемлекеттік оқу орындары;

3) қылмыстық жазаларды атқару саласындағы уәкілетті мемлекеттік органның түзеу мекемелерінің мемлекеттік кәсіпорындары;

Жер салығының салық салу объектісі:

-елді мекендердің ортақ пайдалануындағы жер учаскелері.

-ортақ пайдаланудағы мемлекеттік автомобиль жолдарының желісі алып жатқан жер учаскелері.

-Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша консервацияланған объектілер орналасқан жер учаскелері жалға берілетін үйлерді күтіп-ұстау үшін сатып алынған жер учаскелері;

-осы Кодекстің 519-бабы 3-тармағының 6) тармақшасында көрсетілген ғимараттар, құрылыстар орналасқан жер учаскелері.

Салықтық мөлшерлемелер: Салық кодексінің 503 бабы бойынша ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерге арналған жер салығының базалық мөлшерлемелері бір гектарға есептеліп белгіленеді және топырақтың сапасы бойынша сараланады.

Елді мекендердің жеріне (үй жанындағы учаскелерді қоспағанда) арналған базалық салықтық мөлшерлемелер аланның бір шаршы метріне Салық кодексінің 505 бабы бойынша есептеледі.

Салық кодексінің 509 бабының 1,2,3 тармақтары бойынша Автожанармай құю станцияларына бөлінген басқа санаттардағы жер жақын орналасқан елді мекеннің жері, Елді мекендердің автотұрақтарға (паркингтерге), Елді мекендердің қазино орналасқан жеріне үшін осы Кодекстің 505-бабы кестесінің 3-бағанында белгіленген елді мекендер жеріне арналған, он есе ұлғайтылған базалық мөлшерлемелер бойынша салық салынуға жатады. Бұл ретте салықты есептеу кезінде жеріне базалық мөлшерлемелер қолданылатын жақын орналасқан елді мекенді жергілікті өкілді орган айқындайды. Жергілікті өкілді органның шешімі бойынша салық мөлшерлемелері төмендетілуі мүмкін, бірақ ол осы Кодекстің 505-бабында белгіленгеннен кем болмайды.

Ал салық кодексінің 509 бабының 4 тармағына сәйкес объектілер салуға арналған және тиісті мақсаттарда пайдаланылмайтын немесе Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып пайдаланылатын жер учаскелері бойынша, осы Кодекстің 505-бабының кестесіндегі 23 - 26-жолдарында белгіленген мөлшерлемелерден басқа, осы Кодекстің 505, 506, 507 баптарында белгіленген салықтың базалық мөлшерлемелері жердің пайдаланылуы мен қорғалуын бақылау жөніндегі уәкілетті орган меншік иесіне немесе жер пайдаланушыға жер учаскесін мақсаты бойынша пайдалану қажеттігі және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзушылықты жою қажеттігі туралы жазбаша ескертуді табыс еткен күннен бастап он есе ұлғайтылады.

Және, осымен қатар Салық кодексінің 509 бабының 5 тармағына сәйкес Мақсаты бойынша пайдаланылмайтын немесе Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып пайдаланылатын ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелері бойынша меншік иесіне немесе жер пайдаланушыға аудандық (қалалардағы аудандардан басқа) атқарушы органдар, облыстық маңызы бар қалалардың

жергілікті атқарушы органдары Қазақстан Республикасы жер заңнамасының талаптарын бұзушылықтарды жою туралы жазбаша нұсқаманы табыс еткен күннен бастап осы Кодекстің 503-бабында белгіленген базалық салық мөлшерлемелері жиырма есеге ұлғайтылады делінген.

Жер салығын есептеген кезде тиісті мөлшерлемелерге 0 коэффициентін қолданады:

1) осы Кодекстің 290-бабының 3-тармағында және 291-бабының 1-тармағында айқындалған заңды тұлғалар;

2) арнайы экономикалық аймақтар аумағында қызметін жүзеге асыратын ұйымдар – арнайы экономикалық аймақтың аумағында орналасқан және осы Кодекстің 79-тарауында белгіленген ережелерді ескере отырып, осы Кодекстің 708-бабында көрсетілген қызметтің басым түрлерін жүзеге асыру кезінде пайдаланатын жер учаскелері бойынша;

3) инвестициялық басым жобаны іске асыратын ұйымдар – осы Кодекстің 712-бабында белгіленген ережелерді ескере отырып, инвестициялық басым жобаны іске асыру үшін пайдаланатын жер учаскелері бойынша.

Салықты есептеген кезде тиісті 0,1 коэффициентін қолданатын төлеушілер:

1) балаларды сауықтыру мекемелері – осындай балаларды сауықтыру мекемелерінің балаларды сауықтыру жөніндегі өздерінің қызметінде пайдаланатын жер учаскелері бойынша;

2) негізгі қызмет түрі ормандарды өртке қарсы жайластыру, өртке, орман зиянкестері мен ауруларына қарсы күрес, табиғи биологиялық ресурстардың өсімін молайту және ормандардың экологиялық әлеуетін арттыру жөніндегі жұмыстарды орындау болып табылатын мемлекеттік кәсіпорындар – өздері осы қызметте пайдаланатын жер учаскелері бойынша;

3) балықты ұдайы молайту мақсатындағы мемлекеттік кәсіпорындар – өздері балықты ұдайы молайту жөніндегі қызметте пайдаланатын жер учаскелері бойынша;

4) психоневрологиялық және туберкулез мекемелері жанындағы емдеу-өндірістік кәсіпорындары;

5) технологиялық парктер – Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексінде көзделген негізгі қызмет түрін жүзеге асыру үшін пайдаланылатын жер учаскелері бойынша.

Жер салығы бюджетке жер учаскесінің орналасқан жері бойынша төленеді.

Салық кодексінің 512-бабы бойынша Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлердің салықты есептеу тәртібі мен төлеу мерзімдері Шағын бизнес субъектілері үшін арнаулы салық режимдерін қолданатын дара кәсіпкерлерді қоспағанда, салық төлеушілер ағымдағы салық төлемдерінің сомаларын салықтық кезеңнің 25 ақпанынан, 25 мамырынан, 25 тамызынан және 25 қарашасынан кешіктірмей тең үлестермен төлейді.

Шағын бизнес субъектілері үшін арнаулы салық режимін қолданатын дара кәсіпкерлер салықтық кезең үшін декларация ұсыну мерзімі басталғаннан кейін күнтізбелік он күннен кешіктірмей жер салығын төлейді.

Қызылорда қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

Прививать у молодёжи культуру бережного отношения к природе можно не только через экосубботники, но и посредством внедрения новых экологических программ, передает «24KZ». Для их разработки необходимо привлекать профильных специалистов. Так считает казахстанский эколог Евгений Мухамеджанов.

Евгений Мухамеджанов, эколог:

- Здесь очень важно, чтобы была собрана рабочая группа во главе с такими ребятами, как мы, которые занимаются этим на практике много лет и смогли добиться результатов без поддержки государства. И мы как раз в консолидации сможем выработать механизмы, как внедрять такие программы, чтобы они не нарушали учебный процесс и приносили эффект. Мы прекрасно знаем, какие существуют программы. У нас есть игровые коины для детей, которые мы внедряем во все мероприятия. На этой неделе открываем эко-хаб, в Караганде проводим фестиваль, в школах внедряем множество программ. То есть у нас есть понимание, как это делать правильно и профессионально.

По материалам www.24.kz, фото: www.24.kz.

«ҰЛТТЫҚ ҚОР - БАЛАЛАРҒА» БАҒДАРЛАМАСЫ АЯСЫНДА ЖАС ОТАНДАСТАРЫМЫЗ 16,51 МЛН АҚШ ДОЛЛАРЫН НЫСАНАЛЫ МАҚСАТҚА ПАЙДАЛАНДЫ

2025 жылғы 1 тамыздағы деректер бойынша 2024 жылдың 1 ақпанынан бастап "БЖЗҚ" АҚ (бұдан әрі – БЖЗҚ, Қор) 16,51 млн АҚШ долларына 126 468 өтініш орындап, өтініш берушілердің банктік шоттарына аудару үшін уәкілетті операторларға аударды. Оның ішінде тұрғын үй жағдайларын жақсарту мақсатында 10,56 млн АҚШ долларына 78 862 өтініш, білім алу ақысын төлеу үшін 5,95 млн АҚШ долларына 47 606 өтініш орындалды. Естеріңізге сала кетейік, нысаналы жинақтарды алушы барлық соманы немесе оның бір бөлігін пайдалануға құқылы, ақшаның пайдаланылмаған қалдығы нысаналы жинақтау шотында (НЖШ) қала береді.

Тұрғын үй жағдайларын жақсарту аясында қазақстандықтар қаржыларын көбінесе мынадай мақсатта пайдаланды: одан әрі жинақтау үшін тұрғын үй құрылысы жинақтарындағы салымды толықтыру (10,32 млн АҚШ долларына 76 954 өтініш орындалды), тұрғын үй сатып алуға ипотекалық тұрғын үй қарызын алу үшін бастапқы жарнаны енгізу – 77,82 мың АҚШ долларына 619 өтініш, азаматтық-құқықтық мәмілелер бойынша меншікке тұрғын үй сатып алу (түпкілікті есеп айырысу) - 57,02 мың АҚШ долларына 478 өтініш.

Білім алу ақысын төлеу бойынша ең танымал қосалқы мақсаттар: Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан білім ұйымдарының білім беру қызметтеріне үлестермен (әрбір академиялық кезең немесе оқу жылы үшін) немесе бір рет толық көлемде (бүкіл оқу мерзімі үшін) ақы төлеу (5,29 млн АҚШ долларына 41 870 өтініш орындалды), білім алу үшін жинақтау салымы туралы шарт бойынша білім алу жинақтау салымын толықтыру (475,14 мың АҚШ долларына 4 163 өтініш орындалды), шетелдік білім беру ұйымдарының оқыту қызметтеріне үлестермен (әрбір академиялық кезең немесе оқу жылы үшін) немесе толық көлемде біржолғы (бүкіл оқу мерзімі үшін) ақы төлеу (151,67 мың АҚШ долларына 1 284 өтініш орындалды).

Нысаналы жинақтар төлемін тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) білім алу ақысын төлеу мақсатында пайдалану бойынша уәкілетті операторлар мен өңірлер бөлінісіндегі толық ақпаратпен enpf.kz сайтында танысуға болады. Нысаналы жинақтар төлемін алу үшін алушыға не оның заңды өкіліне БЖЗҚ-мен тиісті келісім жасаған уәкілетті операторға жүгіну қажет. Өтінішті "Отбасы банкі" АҚ, "Қазақстан Халық банкі" АҚ-ның бірінің интернет-ресурсы немесе мобильді қосымшасы арқылы беруге болады. Айта кетейік, 01.08.2025ж. бастап аталған тізім "Банк ЦентрКредит"АҚ жаңа уәкілетті операторымен толықтырылды. Естеріңізге сала кетейік, "Ұлттық қор - балаларға" бағдарламасына сай Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының инвестициялық кірісінің 50%-ы жылына бір рет 2006 жылы және одан кейін туған, Қазақстан Республикасының азаматы болып есептелетін балалар арасында бөлінеді. 2023 жылы барлық НЖ алушыларына 100,52 АҚШ доллары, 2024 жылы – 129,38 АҚШ доллары есептелгенін хабарлаймыз. 2006 жылы туған азаматтарды қоспағанда, 2023 жылы Ұлттық қордан алғашқы қаражат есептелген балаларға ағымдағы жылы 3,04 АҚШ доллары мөлшерінде инвестициялық кіріс есептелді. Нәтижесінде, 2006 жылы туған баланың нысаналы жинағы 100,52 АҚШ долларына тең болса, 2007 жылы туған баланың НЖШ-да 232,94 АҚШ доллары жинақталды.

Кәмелетке толған азаматтар өздерінің НЖ туралы ақпаратты БЖЗҚ-ның немесе электрондық үкіметтің интернет-ресурстарындағы жеке кабинеті арқылы өз бетінше алуы тиіс, содан кейін уәкілетті операторға АҚШ долларында банктік шот ашып, тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) білім алу ақысын төлеу үшін НЖ төлеміне онлайн-өтініш беру үшін жүгіне алады.

kids.enpf.kz сайтында және БЖЗҚ/ЕНПФ YouTube-арнасында Бағдарламаның шарттарымен, қажетті нұсқаулықтармен танысып, өзіңізді қызықтыратын сұрақтарыңызға жауап ала аласыз. Сондай-ақ, «Ұлттық қор - балаларға» бағдарламасын іске асыру, бала кәмелетке толғанға дейін және одан кейінгі іс-қимыл алгоритмі туралы бейне нұсқаулықты БЖЗҚ/ЕНПФ YouTube-арнасында https://www.youtube.com/watch?v=a9L8N4Q28OM сілтемесі бойынша көруге болады.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

***

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті 2025 жылғы 3 сәуір мен 31 желтоқсан аралығында "Чекті талап ет - жүлдені ұтып ал!" республикалық акциясы өтіп жатқандығын хабарлайды, онда әрбір азамат ақшалай және басқа да бағалы сыйлықтардың иегері болуға мүмкіндік алады. Сондай-ақ, 2025 жылдың 1 мамырынан 31 желтоқсанына дейін "бәйге" акциясы басталды, оның қорытындысы бойынша облыстың ең белсенді қатысушысы тоқсан сайын 100 мың теңге ала алады. Акцияларға қатысу үшін Appstore немесе Playmarket-тен "Amian" тегін мобильді қосымшасын жүктеп алып, тауарлар мен қызметтер үшін фискалдық чектерді тіркеу қажет. Қатысыңыз және пайдамен жеңіңіз!

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті.

***

Департамент государственных доходов по Кызылординской области сообщает, что с 3 апреля по 31 декабря 2025 года проводится республиканская акция «Требуй чек - выиграй приз!», где каждый гражданин получает шанс стать обладателем денежных и других ценных призов. А также, с 1 мая по 31 декабря 2025 года стартовала акция «Байге», по итогам которой самый активный участник области может получить 100 тысяч тенге ежеквартально. Для участия в акциях необходимо скачать бесплатное мобильное приложение «Amian» из Appstore или Playmarket и регистрировать в нем фискальные чеки за товары и услуги. Участвуйте и выигрывайте с пользой!

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

ХАБАРЛАНДЫРУЛАР ● ОБЪЯВЛЕНИЯ

***

«ТУЗКОЛЬМУНАЙГАЗ ОПЕРЕЙТИНГ» ЖШС ҚР Экологиялық кодексінің 96 бабына сәйкес 23.10.2025 ж. 10:00-да Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Тереңөзек а. о., Тереңөзек а., Қонаев к-сі, 9Б ғимаратында 2026 жылға арналған №4671 келісімшарттық аумақ үшін жол берілетін шығарындылар нормативтерінің жобасы, №4671 келісімшарттық аумақ кен орындары үшін қоршаған ортаға ластаушы заттарды төгу бөлігіндегі эмиссиялар нормативтерінің жобасы, Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы, Қалдықтарды басқару бағдарламасы, Табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары. Жұмыс жобасына «Қоршаған ортаны қорғау бөлімі», Топтық техникалық жобаға «Қоршаған ортаны қорғау бөлімі» бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өтетіндігін хабарлайды.

Қоғамдық тыңдаулар өткізу қағидаларының 1 тарау 8 тармағына сәйкес ұсыныстар мен ескертулерді жергілікті атқарушы орган қабылдайды: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz ақпараттық жүйе: https://ndbecology.gov.kz/

ZoomКонференция:https://us04web.zoom.us/j/77499514191?pwd=ZpsXUKQikhTxflN6mwG92TbIhH3fnK.1

Конференция идентификаторы: 774 9951 4191 Кіру коды: kJN6mH

Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы мен пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, №1, тел: 8-(7242)-60 -53-62.

Белгіленген қызметтің бастамашысы: «ТУЗКОЛЬМУНАЙГАЗ ОПЕРЕЙТИНГ» ЖШС

ҚР, Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы, Д. Қонаев көшесі, 4

БСН 181140010632. Тел. +7(747)-101-30-09, e-mail: rita.shamshieva@tmgoperating.kz

Жобаны жасақтаушы: «ЭКО-ОРДА» ЖК. ҚР, 120000, Қызылорда қаласы, Сырдария мөлтек ауданы, №20 үй, кв.39

Тел. +7777 785 13 46, e-mail: ecoorda@bk.ru

Координаттар:

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

***

ТОО «ТУЗКОЛЬМУНАЙГАЗ ОПЕРЕЙТИНГ» в соответствии с требованиями ст.96 Экологического Кодекса РК, сообщает, что 23.10.2025 года в 10:00 по адресу Кызылординская область, Сырдарьинский район, Теренозекский с.о., с.Теренозек, ул. Кунаева 9Б, состоятся общественные слушания в форме открытого собрания по проекту нормативов допустимых выбросов (НДВ) для контрактной территории №4671, проект нормативов эмиссий в части сбросов загрязняющих веществ в окружающую среду для месторождений контрактной территории №4671, ПЭК, ПУО, ППМ на 2026 год. РООС к РП, РООС к ГТП.

Согласно прил.1 п.8 правил проведения общественных слушаний предложения и замечания принимает местный исполнительный орган: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz и информационная система: https://ndbecology.gov.kz/

ZoomКонференция:https://us04web.zoom.us/j/77499514191?pwd=ZpsXUKQikhTxflN6mwG92TbIhH3fnK.1

Идентификатор конференции: 774 9951 4191 Код доступа: kJN6mH

Электронный адрес и почтовый адрес местного исполнительного органа: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz г. Кызылорда, улица Бейбарыс Сұлтан, № 1, тел: 8-(7242)-60-53-62.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «ТУЗКОЛЬМУНАЙГАЗ ОПЕРЕЙТИНГ»

РК, Кызылординская область, г. Кызылорда, ул. Д. Конаева, 4

БИН 181140010632. Тел. +7(747)-101-30-09, e-mail: rita.shamshieva@tmgoperating.kz

Разработчик: ИП «ЭКО-ОРДА». РК, 120000, город Кызылорда, мкр-н. Сырдария, дом №20, кв. 39

Тел. +7 777 785 13 46, e-mail: ecoorda@bk.ru

Координаты:

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

***

«ТУЗКОЛЬМУНАЙГАЗ ОПЕРЕЙТИНГ» ЖШС ҚР Экологиялық кодексінің 96 бабына сәйкес 23.10.2025 ж. 11:00-да Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Тереңөзек а. о., Тереңөзек а., Қонаев к-сі, 9Б ғимаратында 2025-2026 жылдарға арналған № 1057 келісімшарттық аумақ үшін жол берілетін шығарындылар нормативтерінің жобасы, Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы, Қалдықтарды басқару бағдарламасы, Табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары (түзету), Жұмыс жобасына «Қоршаған ортаны қорғау бөлімі», Топтық техникалық жобаға «Қоршаған ортаны қорғау бөлімі» бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өтетіндігін хабарлайды.

Қоғамдық тыңдаулар өткізу қағидаларының 1 тарау 8 тармағына сәйкес ұсыныстар мен ескертулерді жергілікті атқарушы орган қабылдайды: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz ақпараттық жүйе: https://ndbecology.gov.kz/

ZoomКонференция:https://us04web.zoom.us/j/72600010080?pwd=vePpS9bbWq9rBsGyysHbbk5ahwrlWZ.1

Конференция идентификаторы: 726 0001 0080 Кіру коды: 9GhJA5

Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы мен пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, №1, тел: 8-(7242)-60 -53-62.

Белгіленген қызметтің бастамашысы: «ТУЗКОЛЬМУНАЙГАЗ ОПЕРЕЙТИНГ» ЖШС

ҚР, Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы, Д. Қонаев көшесі, 4

БСН 181140010632. Тел. +7(747)-101-30-09, e-mail: rita.shamshieva@tmgoperating.kz

Жобаны жасақтаушы: «ЭКО-ОРДА» ЖК. ҚР, 120000, Қызылорда қаласы, Сырдария мөлтек ауданы, №20 үй, 39п.

Тел. +7777 785 13 46, e-mail: ecoorda@bk.ru

Координаттар:

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

***

ТОО «ТУЗКОЛЬМУНАЙГАЗ ОПЕРЕЙТИНГ» в соответствии с требованиями ст.96 Экологического Кодекса РК, сообщает, что 23.10.2025 года в 11:00 по адресу Кызылординская область, Сырдарьинский район, Теренозекский с.о., с.Теренозек, ул. Кунаева 9Б, состоятся общественные слушания в форме открытого собрания по проекту нормативов допустимых выбросов (НДВ) для контрактной территории № 1057, ПЭК, ПУО, ППМ на 2025-2026 годы (Корректировка), РООС к РП, РООС к ГТП.

Согласно прил.1 п.8 правил проведения общественных слушаний предложения и замечания принимает местный исполнительный орган: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz и информационная система: https://ndbecology.gov.kz/

ZoomКонференция:https://us04web.zoom.us/j/72600010080?pwd=vePpS9bbWq9rBsGyysHbbk5ahwrlWZ.1

Идентификатор конференции: 726 0001 0080 Код доступа: 9GhJA5

Электронный адрес и почтовый адрес местного исполнительного органа: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области: prd@korda.gov.kz, a.koszhanova@korda.gov.kz г. Кызылорда, улица Бейбарыс Сұлтан, № 1, тел: 8-(7242)-60-53-62.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «ТУЗКОЛЬМУНАЙГАЗ ОПЕРЕЙТИНГ»

РК, Кызылординская область, г. Кызылорда, ул. Д. Конаева, 4

БИН 181140010632. Тел. +7(747)-101-30-09, e-mail: rita.shamshieva@tmgoperating.kz

Разработчик: ИП «ЭКО-ОРДА». РК, 120000, город Кызылорда, мкр-н. Сырдария, дом №20, кв. 39

Тел. +7 777 785 13 46, e-mail: ecoorda@bk.ru

Координаты:

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

45о 41' 59.8 " 65о 45' 05.99"

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АУМАҒЫНА ТАС ӨНІМДЕРІНІҢ ҮШІНШІ ЕЛДЕРДЕН ЖЕКЕЛЕГЕН ТҮРЛЕРІН ӘКЕЛУДІ РЕТТЕУДІҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ ТУРАЛЫ

Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрінің 2025 жылғы 2қыркүйектегі No 342 бұйрығына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағына үшінші елдерден тас өнімдерінің жекелеген түрлерін (Еуразиялық экономикалық одақтың Сыртқы экономикалық қызметінің тауар номенклатурасы коды 6801000000 - тас төсегіштер, жиектемелі - табиғи тастан төсеуге арналған тастар мен плиталар (тақтатастан басқа), 6802230000 -ескерткіштер немесе құрылысқа гранит және олардан жасалған, кесілген немесе жанап кесілген, беті тегіс бұйымдарүшін, 6802931000 - гранит жылтыратылған әшекейленген немесе таза салмағы 10 кг немесе одан астам, оюланғаннан басқа, өзге де өңдеуден өткен, 6802939000 – ескерткіштер немесе құрылысқа арналған гранит) көліктіңбарлық түрлері мен әкелуге үш ай мерзімге тыйым салынған.

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті.

О НЕКОТОРЫХ ВОПРОСАХ РЕГУЛИРОВАНИЯ ВВОЗА ОТДЕЛЬНЫХ ВИДОВ КАМЕННОЙ ПРОДУКЦИИ НА ТЕРРИТОРИЮ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Согласно Приказа Министра промышленности и строительства Республики Казахстан от 2 сентября 2025 года No 342 введен запрет на ввоз из третьих стран на территорию Республики Казахстан всеми видами транспорта сроком на три месяца отдельных видов каменной продукции (код товарной номенклатуры Внешнеэкономической деятельности Евразийского экономического союза 6801000000 - брусчатка, бордюрные - камни и плиты для мощения из природного камня, 6802230000 - гранит для памятников или строительства и изделия из них, тесаные или пиленые, с плоской или ровной поверхностью,6802931000 - гранит полированный декорированный или прошедший прочую обработку, кроме резного, нетто-массой 10 кг или более, 6802939000 - гранит для памятников или строительства).

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

ТАҢДАУ ӨЗ ЕРКІҢІЗДЕ: ЗЕЙНЕТАҚЫ ТӨЛЕМДЕРІ ЗЕЙНЕТАҚЫ ҚОРЫНАН НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫНАН

Зейнетақы аннуитеті туралы не білесіз?

«БЖЗҚ» АҚ-да (БЖЗҚ, Қор) зейнетақы жинақтары (ЗЖ) бар қазақстандықтар зейнетақы алудың бірнеше тәсілін таңдай алады. Олар: зейнетақыны БЖЗҚ-дан кесте бойынша алу (жинақтар таусылғанға дейін), өмір бойы төлем алу үшін сақтандыру компаниясымен шарт жасасу немесе осы тәсілдерді үйлестіріп қолдану.

Әр ай сайын берілетін төлемдерді өмір бойына немесе кепілдендірілген мерзім ішінде тұрақты түрде алып отыру үшін сақтандыру компаниясымен зейнетақы аннуитеті шарты жасалуы қажет.

Зейнетақы аннуитеті деген не?

Зейнетақы аннуитеті - бұл азамат пен өмірді сақтандыру компаниясы арасындағы шарт, оған сәйкес сақтандыру компаниясы ай сайынғы зейнетақы төлемін өмір бойы немесе келісілген жасқа дейін төлеуге міндеттенеді.

Қазіргі таңда Қазақстанның сақтандыру нарығында зейнетақы аннуитетінің мына түрлері қолданылады:

• Жедел зейнетақы аннуитеті - шарт жасалғаннан кейін төлемдер бірден басталады.

• Кейінге қалдырылған зейнетақы аннуитеті - төлемдер шартта көрсетілген белгілі бір уақыттан кейін басталады (осы кезеңде қаражат инвестицияланып, болашақ төлемдер көлемі артады).

• Бірлескен (жұбайлар) аннуитет - екі адамның зейнетақы жинақтары біріктіріліп, өмір бойы төлем алу қарастырылады (бірі қайтыс болған жағдайда, екіншісі төлем алуды жалғастырады).

Аннуитет шарттары:

• тиісті жасқа жету - азаматтың аннуитет шартына отыру жасы аннуитет түрі мен міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарының (МКЗЖ) болуына байланысты:

- жедел зейнетақы аннуитетін ер адамдар 55 жастан, әйелдер 53 жастан бастап рәсімдей алады (2028 жылдан бастап әйелдер үшін белгіленген жас мөлшері кезең-кезеңмен өсіп, 2031 жылы 55 жасқа жетеді). Егер азаматтың еңбек қызметі зиянды/қауіпті салада өтіп, кемінде 60 ай бойы МКЗЖ төленген болса, жедел аннуитетті ерлер де, әйелдер де 50 жастан бастап рәсімдей алады (жедел аннуитет бойынша жасалатын төлемдер барлық жағдайларда шарт жасалғаннан кейін бірден беріледі).

- кейінге қалдырылған аннуитетті міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ) төленген азаматтар 45 жастан бастап жасай алады. Ал зиянды/қауіпті сала өкілдері (МКЗЖ кемінде 60 ай төленген жағдайда) – 40 жастан бастап рәсімдей алады. Кейінге қалдырылған аннуитет төлемдері 55 жастан бастап беріледі.

• жинақ сомасының жеткіліктілігі - сақтандыру компаниясынан ең төменгі ай сайынғы төлем мөлшері республикалық бюджет туралы заңмен бекітілген төменгі күнкөріс шамасының (ТК) 70%-ынан кем болмауы тиіс. 2025 жылы 32 360 теңге мөлшеріндегі ай сайынғы ең төменгі төлемді алу үшін ер азаматтардың зейнетақы жинағының мөлшері кем дегенде 9,1 млн теңге, ал әйелдердің шотында 11,9 млн теңге болуы шарт.

Егер МЗЖ және (немесе) МКЗЖ есебінен қалыптастырылған жинақ мөлшері аздық етсе, ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) қаражатын да қолдануға болады. Тіпті жарналардың барлық түрлері бойынша зейнетақы жинағы да жеткіліксіз болса, жұбайыңызбен немесе жақын туыстарыңызбен (әке-шешеңіз, балаларыңыз, асырап алушыңыз, асыранды ұл-қызыңыз, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілер, әкпе-қарындастар, ата-әжелер, немерелер) бірлескен аннуитет рәсімдеуге немесе өз қаражатыңыз есебінен толықтыруға болады.

Зейнетақы аннуитетінің негізгі ерекшеліктері:

1. Зейнетақыны ресми зейнет жасына жетпей алуға болады.
2. Жинақ сомасы толық төленіп қойса да, төлемдер өмір бойы/келісілген кезең соңына дейін жалғасады.
3. Жыл сайын төлем мөлшері 7%-ға индексацияланады.
4. Сақтандыру төлемдерін алушы зейнетақы аннуитетін сатып алған кезде жинақтардың меншік құқығын сақтандыру компаниясына береді, яғни ол жинағын баламалы қажеттіліктерге пайдалана алмайды. Қайтыс болған жағдайда оның сақтандыру компаниясына берілген жинақтары туыстарына мұрагерлікке берілмейді (ал БЖЗҚ-дағы зейнетақы жинақтары мұраға беріледі). Бұл ретте зейнетақы аннуитеті шарты бойынша зейнетақы төлемдерінің кепілдендірілген кезеңін бекітуге болады. Ол кезде төлемдер алдымен алушыға, ол қайтыс болған жағдайда мұрагерлеріне аударылады.

Шарт жасасу тәртібі. Өзгерту/бұзу шарттары

Зейнетақы аннуитеті шарты жазбаша жасалады. Зейнетақы аннуитеті шартын жасау үшін МЗЖ салымшысының (салымшыларының) және (немесе) пайдасына МКЗЖ аударылған жеке тұлғаның сақтандыру ұйымына берген өтініші негіз бола алады. Өтініште сақтандыру сыйлықақысын есептеу және сақтанушыны (сақтандырылушыны) сәйкестендіру үшін қажетті деректер қамтылуы қажет. Қажетті құжаттар тізбесі мен тапсыру тәсілдері туралы толық ақпаратты БЖЗҚ сайтындағы "Қызметтер – Зейнетақы аннуитеті" бөлімінен таба аласыз.

Зейнетақы аннуитеті шарты жасалған сәттен бастап екі жыл ішінде оны бұзуға немесе өзгертуге болмайды. Осы мерзім өткеннен кейін шартқа өзгерістер енгізу мүмкіндігі берілгенімен, қаражатты БЖЗҚ-дағы шотқа түгелдей қайтаруға рұқсат жоқ: сақтандыру ұйымында өзгерістер енгізілген күні қолданыста болған төменгі күнкөріс деңгейінің 70%-нан кем болмайтын ай сайынғы сақтандыру төлемінің мөлшерін қамтамасыз ете алатын сома қалуы тиіс.

Екі жылдан кейін шартты бұзу басқа сақтандыру компаниясымен жаңа аннуитеттік шарт жасалған жағдайда ғана мүмкін болады. Бұл ретте қаражат жаңа сақтандыру ұйымына аударылады.

enpf.kz сайтындағы "Онлайн сервистер – Болжамды зейнетақы калькуляторы" бөлімінде орналастырылған зейнетақы калькуляторының көмегімен сақтандыру компаниясына аудару үшін жеткілікті соманы есептеп, сақтандыру компаниясынан және БЖЗҚ-дан берілетін болжамды төлемдердің мөлшерін салыстыруға болады.

ЕСКЕРТУ: Шартқа қол қоймас бұрын оның барлық талаптарын мұқият оқып шығып, салмақты әрі саналы шешім қабылдау маңызды.

АНЫҚТАМА: 01.01.2025 жылғы жағдай бойынша 2024 жылы 62 592 салымшы БЖЗҚ-дан сақтандыру ұйымдарына 394,54 млрд теңге сомада зейнетақы жинақтарын аударды. Биылғы жарты жылда 01.07.2025ж. жағдай бойынша 33 543 салымшы сақтандыру ұйымдарына БЖЗҚ-дан 151,78 млрд теңге жіберді.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

ПЕРВОЕ ЗАСЕДАНИЕ СОВМЕСТНОГО КОМИТЕТА ПО РЕАЛИЗАЦИИ СТАТЬИ 6 ПАРИЖСКОГО СОГЛАШЕНИЯ МЕЖДУ КАЗАХСТАНОМ И КОРЕЕЙ

12 сентября 2025 года состоялось первое заседание Совместного комитета по реализации статьи 6 Парижского соглашения между Казахстаном и Кореей.

Заседание прошло в рамках Меморандума о сотрудничестве по статье 6 Парижского соглашения, подписанного в июне 2024 году между Министерством экологии и природных ресурсов Республики Казахстан и Министерством окружающей среды Республики Корея.

В заседании приняли участие представители Министерства энергетики, промышленности и строительства, иностранных дел Республики Казахстан, АО «Жасыл даму», а также Министерства окружающей среды Республики Корея и Корейской экологической корпорации.

Стороны рассмотрели ход реализации совместных международных проектов по сокращению выбросов парниковых газов, в том числе инициативу корейской стороны по улавливанию метана на полигонах с последующим использованием для генерации электроэнергии. Такие проекты позволят внести значимый вклад в достижение целей Определяемого на национальном уровне вклада в рамках Парижского соглашения.

По материалам Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан, www.gov.kz.

ЖИВОТНЫЕ ИЗ КРАСНОЙ КНИГИ КАЗАХСТАНА ПОПАЛИ НА ФОТОЛОВУШКИ

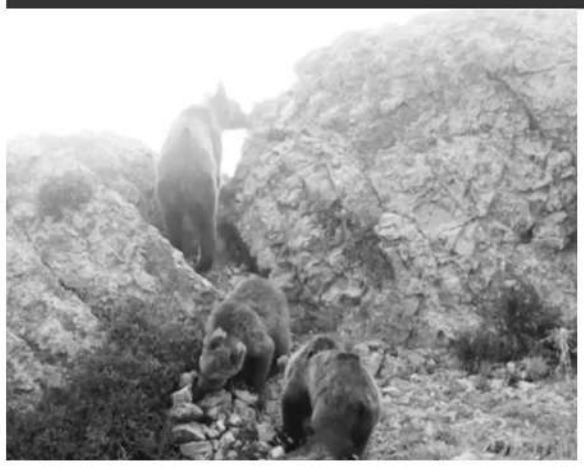

Численность таких редких животных, как снежный барс, тянь-шаньский бурый медведь, каратауский архар и другие, из года в год стабильно увеличивается, передает агентство Kazinform со ссылкой на Минэкологии и природных ресурсов.

Комплексные меры охраны, проводимые на территории Государственного национального природного парка «Сайрам-Угам», дают свои плоды. В последние годы благодаря тщательному надзору сотрудников парка и постоянному контролю за состоянием природы наблюдается значительный рост численности диких животных.

Согласно данным экологического мониторинга, численность таких редких животных, как снежный барс, тянь-шаньский бурый медведь, каратауский архар и другие, из года в год стабильно увеличивается. Положительные изменения стали возможны, прежде всего, благодаря неустанному труду лесников и инспекторов. Они системно работают над предотвращением браконьерства, сохранением мест обитания животных, а также защитой природного равновесия.

По материалам Д.Жусупбековой, inform.kz, фото: кадр из видео.

ЧТО ТАКОЕ БОМБОВЫЙ ЦИКЛОН И ПОЧЕМУ ОН ТАК ОПАСЕН?

Бомбовый циклон, или бомбогенез - это мощное погодное явление, при котором атмосферное давление в штормовой системе падает крайне быстро: минимум на 24 миллибара за 24 часа. Такое резкое падение давления приводит к стремительному усилению шторма.

Подобные циклоны сопровождаются ураганными ветрами и сильными снегопадами, вызывая серьёзные последствия: наводнения, отключения электроэнергии, эрозию побережий и опасные волны у берегов. Причиной бомбогенеза становится быстрое поднятие тёплого воздуха в центр зоны низкого давления, что дополнительно снижает давление и усиливает ветер. Чаще всего явление возникает при столкновении холодных и тёплых воздушных масс, например, над тёплыми океанскими водами. В некоторых случаях падение давления может достигать 60 и более миллибар за сутки.

Хотя такие штормы случаются нечасто, они считаются одними из самых разрушительных зимних циклонов, от которых лучше держаться подальше.

По материалам gismeteo.ru, фото: Manuela Durson © Shutterstock/FOTODOM.

ОТАНДАСТАРЫМЫЗДЫҢ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖИНАҚТАРЫНЫҢ 12 АЙДАҒЫ ӨСІМІ 4,60 ТРЛН ТЕҢГЕНІ ҚҰРАДЫ

2025 жылғы 1 тамыздағы жағдай бойынша қазақстандықтардың зейнетақы жинақтарының көлемі 24,84 трлн теңгеден асты. 12 айда 4,60 трлн теңгеге немесе 22,7%-ға артты.

2025 жылдың 1 тамызында міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ) есебінен қалыптасқан зейнетақы жинақтарының көлемі 23,62 трлн теңге. 12 айдағы өсімі – 21,1%. Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ) бойынша зейнетақы жинақтары – 704,72 млрд теңге, 12 айдағы өсім – 14,0%. Өткен бір жыл ішінде ең үлкен өсімді (36,0%) ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) бойынша жинақтар көрсетті, олардың 2025 жылдың 1 тамызындағы жағдай бойынша көлемі 9,06 млрд теңге.

Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы шоттарына 2024 жылғы 1 қаңтардан түсе бастаған жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ) 2025 жылдың 1 тамызына 506,66 млрд теңге болды.

Түсімдер

Зейнетақы жинақтарының көлемі зейнетақы жарналары мен инвестициялық кіріс түріндегі кіріс ағындары есебінен ұлғаяды.

2025 жылдың 7 айында салымшылардың зейнетақы шоттарына 1,84 трлн теңге түсті (өткен жылдың сәйкес кезеңіндегі көрсеткіштен 18,4%-ға немесе 286,31 млрд теңгеге артық).

Жыл басынан бері МЗЖ есебі жүргізілетін жеке зейнетақы шоттарына (ЖЗШ) 2025 жылдың 1 тамызына 1 508,32 млрд теңге (өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда МЗЖ көлемі 10,5%-ға ұлғайды), МКЗЖ – 78,97 млрд теңге (өсім – 19,6%), ЕЗЖ – 1,51 млрд теңге түсті. 2025 жылдың 7 айында ЖМЗЖ 249,38 млрд теңгені құрады.

Төлемдер мен аударымдар

2025 жылдың 7 айында БЖЗҚ-дан жарналардың барлық түрлері бойынша жасалған төлемдер мен сақтандыру ұйымдарына аударымдар 965,18 млрд теңгені құрады. Бұл былтыр жасалған төлемдер көлемінен 58,6% немесе 356,54 млрд теңгеге көп.

Төлемдердің басым бөлігі тұрғын үй жағдайларын жақсартуға және емделуге арналған біржолғы зейнетақы төлемдерінің (БЗТ) еншісінде – 563,03 млрд теңге.

Зейнет жасына толуына байланысты төлемдер жыл бойына 21,8% ұлғайып, 01.08.2025ж. 139,52 млрд теңгеге жетті. БЖЗҚ-дан зейнет жасына толуына байланысты кесте бойынша берілетін орташа айлық төлем – 35 683 теңге.

Жыл басынан бері 01.08.2025ж. дейін мұрагерлік бойынша 41,32 млрд теңге, ҚР-дан тыс жерге тұрақты тұруға кетуге байланысты 23,77 млрд теңге, мүгедектігі бар адамдарға – 1,85 млрд теңге, жерлеуге – 6,33 млрд теңге көлемінде төлем жасалды. Сақтандыру ұйымдарына 189,36 млрд теңге аударылды.

ЖЗШ саны

2025 жылдың 1 тамызындағы жағдай бойынша БЖЗҚ-дағы зейнетақы шоттарының жалпы саны – 17,77 млн. бірлік (12 айдағы өсім – 1,31 млн бірлік немесе 8,0%). Бұл ретте салымшылардың (алушылардың) БЖЗҚ-дағы ЖЗШ саны 2025 жылдың 1 тамызына 12,60 млн бірлік болды. Оның ішінде: 11,21 млн - МЗЖ бойынша, 743,15 мыңы - МКЗЖ бойынша, 456,44 мыңы – ЕЗЖ есептелетін шоттар.

Ал БЖЗҚ-дағы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес келіп түскен ЖМЗЖ туралы мәліметтер ескерілетін шартты зейнетақы шоттарының саны - 5,17 млн бірлік.

Зейнетақы активтеріне қатысты барлық өзекті ақпарат enpf.kz сайтындағы «Статистика және аналитика» бөлімінде орналастырылған.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ТМРКД «ҚЫЗЫЛОРДАЖЫЛУЭЛЕКТРОРТАЛЫҒЫ» МКК-НЫҢ ҚАЙТА ЖАҢҒЫРТЫЛҒАН ЖӘНЕ ЖАҢАРТЫЛҒАН НЫСАНДАРЫ БОЙЫНША БАСПАСӨЗ ТУРЫН ӨТКІЗДІ

2025 жылғы 28 тамызда Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Табиғи монополияларды реттеу комитетінің Қызылорда облысы бойынша департаменті инвестициялық бағдарламаны орындау жөніндегі есептілік шеңберінде «Қызылордажылуэлектрорталығы» МКК-ның қайта жаңғыртылған және жаңартылған нысандарына бару арқылы баспасөз турын өткізді. Оған журналистер, мемлекеттік органдар мен қоғамдық бірлестіктердің өкілдері қатысты.

Тозу дәрежесін төмендету және жылумен жабдықтау сапасын арттыру мақсатында «ҚЖЭО» МКК 2024 жылға арналған жалпы сомасы 6111,7 млн.теңгеге, ал 2025 жылға 2725,7 млн.теңге инвестициялық бағдарлама бекітілді. Қазіргі уақытта жылу желілерінің тозуы 42,3 % құрайды.

«Қызылордажылуэлектрорталығы» МКК-ның 2024 жылға арналған инвестициялық бағдарламасы бойынша кәсіпорын жалпы төмендегідей іс-шаралар жүргізіледі:

- өз қаражат есебінен 109,3 млн.теңгеге негізгі және қосалқы жабдықтарға жөндеу жұмыстары және жалпы ұзындығы 2,7 шақырымды құрайтын 57 мм-ден 325 мм-ге дейінгі әртүрлі диаметрлі кварталаралық жылу желілерін жөндеу жұмыстары жүргізілді;
- бюджет қаражаты есебінен 5858,3 млн.теңгеге жалпы ұзындығы 9,3 км магистральдық жылу желілерін қайта жаңғырту жұмыстары жүргізілді.

2024 жылдың қорытындысы бойынша бекітілген инвестициялық іс-шаралардың орындалуы 100%-ды құрап, ҚҚС-сыз жалпы 6 111 724,3 мың теңгені құрады.

Баспасөз туры барысында келесі нысандар қаралды:

- №8 АБМҚ қазандықтарын күрделі жөндеу (Астана м.а. -Назарбаев даңғылы) ;
- №3 ст. КЕ-25-14С к/а күрделі жөндеу (Южная промзона көшесі);
- BONO ENERGIA 3 бу қазандықтарын қайта құру (Южная промзона көшесі);
- Онтүстік қазандықтан КЦ-1 (автобус паркі) дейінгі магистральдық жылу желілерін қайта жаңарту (Южная промзона көшесі) ;
- Маханов көшесіндегі ТК-1-ден ш / а тұрғын үйлеріне дейінгі ауданаралық жылу желілерін қайта жаңарту Наурыз м.а №2 - 31а және Амангелді көшесі № 63-65 (Тасбөгет кенті, Мыханов көшесі 31) ;

«ҚЖЭО» МКК-ның инвестициялық бағдарламасы тарифте ескерілген меншікті қаражат және бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

Сонымен қатар, ҚЖЭО» МКК-мен 2025 жылға 17 іс-шараны жалпы сомасы ҚҚС-сыз 2,7 млрд.теңгеге іске асыру жоспарланған.

ҚР Ұлттық экономика Министірлігі Табиғи монополияларды реттеу Комитетінің Қызылорда облысы бойынша Департаменті.

ЭКОЖАҢАЛЫҚТАР • ЭКОНОВОСТИ

ВЕНЕЦИЯ ЗАПУСКАЕТ LUCIETTA - ЭЛЕКТРИЧЕСКОЕ ВОДНОЕ ТАКСИ ИЗ ПЕРЕРАБОТАННОГО МУРАНСКОГО СТЕКЛА

Венеция представила Lucietta - первое полностью электрическое водное такси, вдохновлённое классическими венецианскими лодками, но созданное с использованием современных технологий и переработанного муранского стекла.

Проект разработан Cantiere Motonautico Serenella совместно с Nauta Yachts и Repower при участии местных таксистов. Лёгкий, бесшумный и экологичный транспорт оснащён электродвигателем мощностью 200 кВт и батареей на 182 кВт•ч, обеспечивающей целый день работы без подзарядки. Максимальная скорость - до 30 узлов, крейсерская - 11.

В дизайне учтены удобство и комфорт: просторная палуба, боковая посадка, регулируемое кресло пилота, LED-подсветка, USB-порты и аудиосистема Fusion. Дополняют картину подводные огни и отделка синтетическим тиком.

Lucietta не только избавлена от выхлопа и шума, но и демонстрирует, как Венеция соединяет традиции с «зелёным» будущим. Премьера судна состоится на 82-м Венецианском кинофестивале.

По материалам ecosphere.press, designboom, фото: ecosphere.press.

ТОО «КазЭкосистемс»

(гослицензия 01259 №0042510 от 25.09.2008 г.) представляет следующие виды услуг в области охраны окружающей среды:

1. Оказание консультационных услуг в области охраны окружающей среды
2. Составление и содействие в подаче заявления о намечаемой деятельности в уполномоченный орган в области ООС
3. Организация в проведении общественных слушаний
4. Подготовка отчета о возможных воздействиях при оценке воздействия на окружающую среду
5. Подготовка послепроектного анализа отчета о возможных воздействиях
6. Составление заявления на получение экологического разрешения на воздействия, в том числе:
6.1 Разработка проектов нормативов эмиссий (нормативы допустимых выбросов, нормативы допустимых сбросов)
6.2 Составление программы управления отходами для I и II категории
6.3 Составление паспорта опасного отхода
6.4 Разработка программы производственного экологического контроля (ПЭК)
6.5 Составление проекта плана мероприятий по охране окружающей среды
7. Составление отчета производственного экологического контроля
8. Разработка раздела «Охрана окружающей среды» в составе проектной документации при подготовке декларации для III и IV категории
9. Подготовка и содействие в подаче декларации о воздействии на окружающую среду для III категории
10. Составление проектов обоснования санитарно-защитной зоны (предварительная, окончательная)
11. Составление квартальных отчетов, согласно условий экологического разрешения, статистических отчетов, налоговых отчетов по форме 870.00.
12. Консультация и содействие в формировании пакета документов для получения лицензии для юридических лиц, занимающихся деятельностью по переработке, обезвреживанию, утилизации и (или) уничтожению опасных отходов.

Наш адрес: г. Кызылорда, ул. Байтурсынова, 48.
эл.адрес kazecosystems@mail.ru
тел. 8 7242 27 52 99

ПРИОБРЕТАЙТЕ ПОДПИСКУ И ПОЛУЧАЙТЕ СВЕЖИЕ ВЫПУСКИ ГАЗЕТЫ ПО ЭЛЕКТРОННОМУ АДРЕСУ

ЗАҢДЫ ТҰЛҒАЛАР АССОЦИАЦИЯСЫ
СЫР ТАБИҒАТЫ
АССОЦИАЦИЯ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ

syr.tabigaty@gmail.com
www.syrtabigaty.kz

Наш адрес: г.Кызылорда, ул.Кайнарбаева, 33
+7 777 563 76 92

КАК СОХРАНЕНИЕ ЛЕСОВ АМАЗОНИИ ЗАЩИЩАЕТ ЗДОРОВЬЕ ЛЮДЕЙ

Новая исследовательская работа, результаты которой представлены в журнале Communications Earth & Environment, показала убедительные доказательства в поддержку давнего убеждения коренных народов о том, что разрушение влажных лесов Амазонии напрямую отражается на здоровье людей.

В ходе исследования ученые выявили значительное снижение числа случаев ряда заболеваний в регионах, где леса были официально закреплены за коренными народами и находились под их защитой. Своей работой специалисты подчеркивают необходимость сохранять как саму Амазонию, так и ее коренных стражей ради здоровья планеты и ее жителей.

По словам исследователей, ущерб для здоровья может проявляться в виде респираторных заболеваний, например астмы, вызванной токсичным загрязнением воздуха после пожаров, а также болезней, передающихся от животных человеку, таких как малярия.

Для получения этих выводов ученые собрали и проанализировали данные о качестве лесов, юридическом признании территорий коренных народов и частоте заболеваний в странах, где расположена Амазония или которые граничат с ней.

По материалам gismeteo.ru, фото: Teo Tarras © Shutterstock/FOTODOM.

Құрылтайшы - Қызылорда облыстық «Сыр Табиғаты» заңды тұлғалар Ассоциациясы

Редактор Акбота Абенова

Газет Қазақстан Республикасы инвестициялар және даму Министрлігі байланыс, ақпараттандыру және Ақпарат Комитетінде қайта тіркелген.

Тіркеу куәлігі №15905-Г, 25.03.2016ж.

Жекеленген авторлардың пікірі редакция көзқарасын білдірмейді, қолжазбалар қайтарылмайды. «Сыр Табиғаты» газетінде жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.

Жарнама және хабарландыру мәтіні мен мазмұнына редакция жауап бермейді.

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттеліп, «ASU» баспа үйі» ЖШС сенімгерлік басқаруындағы «Сыр медиа» ЖШС баспаханасында басылды.
Тел: 8(7242) 40-06-68

Газеттің басылу сапасына баспахана жауапты.

Офсеттік басылым.
Көлемі 2 баспа табақ.

Жазылу индекс - 68116

Редакцияның мекен-жайы: Қызылорда қаласы, Қайнарбаев көшесі, №33.
Толық мәлімет алу үшін: 8-777-563-76-92 телефонына хабарласуға болады.

E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

Басылым апта сайын жарық көреді

Тапсырылыс № 1572

Таралым 500